ZAKON O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI U KANTONU SARAJEVO ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 27/2024)

ZAKON O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI U KANTONU SARAJEVO

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 27/2024)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Predmet i definicije pojmova)

(1) Ovim zakonom uređuje se:

a) obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnoj i srednjoj školi (u daljem tekstu: škola) u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton),

b) osnivanje i prestanak rada osnovne i srednje škole,

c) organizacija i finansiranje škola,

d) upravljanje i rukovođenje školom,

e) statusna pitanja učenika,

f) statusna pitanja radnika škole,

g) stručno usavršavanje i profesionalni razvoj radnika škole, nadzor nad radom radnika i škola i

h) druga pitanja koja su u vezi sa radom škole.

(2) Obrazovanje odraslih lica u školi ostvaruje se u skladu sa propisom koji uređuje oblast obrazovanja odraslih.

(3) Djelatnost odgoja i obrazovanja u školi je djelatnost od posebnog interesa za Kanton.

(4) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **Centri** su javne ustanove za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika sa različitim teškoćama u razvoju i učenika sa invaliditetom,

b) **eksperimentalni programje** program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme,

c) **EMIS**(Education Management Information System) je sistem za prikupljanje, obradu i generisanje podataka i statističkih izvještaja na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja,

d) **ferijalna praksa** je angažman učenika u vrijeme raspusta sa punim ili djelimičnim radnim vremenom, dugoročnog ili kratkoročnog karaktera, sa definisanom novčanom naknadom ili bez novčane naknade u skladu sa važećim propisima,

e) **godišnji program rada škole** predstavlja dokument koji, po utvrđenoj proceduri, donosi školski odbor na početku svake školske godine, a njime se utvrđuju obaveze škole i rad u cjelini u tekućoj školskoj godini,

f) **Individualno prilagođeni program (u daljem tekstu: IPP)** je pisani i razvojni dokument kojim se preciziraju ciljevi koje učenik treba postići tokom postavljenog razdoblja pomoću strategija podučavanja, resursa i podrške neophodnih za ostvarenje tih ciljeva. IPP se priprema i realizuje kroz nivoe podrške prema odgojno-obrazovnim potrebama djeteta, te se prilikom izrade vrši metodička i sadržajna prilagodba,

g) **Individualnizirani edukacijski program (u daljem tekstu: IEP)** je pisani i razvojni dokument, odnosno mapa koja sadrži programe edukacije i odgojne podrške koji će pomoći učeniku u odgojno-

obrazovnom procesu i ostvarivanju obrazovnih ciljeva. IEP je dokument koji se na osnovu procjene i opservacije znanja, vještina i sposobnosti djeteta izrađuje za određenog učenika i ima za cilj da zadovolji odgojno-obrazovne potrebe učenika, suština je u metodičkoj, ali ne i u sadržajnoj prilagodbi. IEP se može izraditi samo za neke nastavne predmete ili aktivnosti ili za sve nastavne predmete i aktivnosti,

h) **Individualno tranzicijski program (ITP)** je pisani i razvojni dokument, što znači da je promjenjiv i vremenski osjetljiv. Planiranjem tranzicije skupljaju se podaci od pojedinaca i iz različitih raspoloživih okruženja unutar škole i izvan razine škole, sa ciljem koherentnog planiranja učenikovog prijelaza iz jednog okruženja u drugo okruženje kao i prijelaz mladog lica u život odraslog čovjeka,

i) **inkluzija** obuhvata proces sistemske reforme koja sadrži promjene i modifikacije u sadržaju, metodama nastave, pristupima, strukturama i strategijama u obrazovanju prevazilaženje prepreka sa vizijom koja služi da obezbijedi svim učenicima relevantne starosne dobi, iskustvo ravnopravnog i participativnog učenja i okruženja koje najbolje odgovara njihovim potrebama. Inkluzija je pristup obrazovanju i društvu temeljen na ljudskim pravima. Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva individualni pristup i prilagođavanje obrazovnog sistema potrebama i mogućnostima učenika, a u svrhu postizanja njegovog punog intelektualnog, socijalnog, emocionalnog, fizičkog i akademskog potencijala,

j) **inspekcijski nadzor nad radom škole** podrazumijeva nadzor koji u skladu sa zakonom vrši prosvjetni inspektor u oblasti primjene zakona, podzakonskih propisa i općih akata iz oblasti osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja, preduzimanja mjera u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona,

k) **kombinirana odjeljenja/razredi/grupe/klase** su takva odjeljenja u kojima istovremeno i u istoj učionici radi jedan nastavnik sa dva ili više razreda u skladu sa pedagoškim standardima i normativima,

l) **Mreža škola** je planski dokument kojim rad više škola na način da zadovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalne organizacije, te

ispunjava uvjete propisane pedagoškim standardima i normativima,

m) **Nastavni plan** je dokument kojim se propisuju odgojno-obrazovna područja, odnosno nastavni predmeti koji će se izučavati u školi, redoslijed izučavanja tih predmeta po razredima, sedmični i godišnji broj nastavnih časova za obavezne, fakultativne i izborne nastavne predmete, a u vezi s tim i struktura školske godine,

n) **Nastavni program** je dokument kojim se propisuje obim, dubina i redoslijed nastavnih sadržaja u pojedinom nastavnom predmetu,

o) **Nastavničko vijeće** je stručni organ koga čine direktor, pomoćnik direktora/voditelj dijela nastavnog procesa, nastavnici i stručni saradnici škole,

p) **Kurikulum** je skladno uređen sistem planiranja, izvedbe, vrednovanja i reguliranja odgojno-obrazovnog rada u užem i širem smislu kao dio preduniverzitetske obrazovne reforme,

r) **odgojno-disciplinska mjera** je mjera koja se izriče učeniku zbog povrede učeničke dužnosti i kršenja odredbi pravila škole i kućnog reda škole,

s) **odjeljensko vijeće** je stručni organ koga čine razrednik, nastavnici koji realiziraju nastavu u tom odjeljenju, asistent u nastavi u tom odjeljenju i koordinator praktične nastave. Odjeljenskim vijećem predsjedava razrednik,

t) **online nastava** je izvođenje obrazovnog procesa uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije,

u) **opisno ocjenjivanje** razlikuje se od numeričkog po tome što se umjesto iskazivanja brojevima iskazuje riječima, što suštinski ne čini razliku već samo tehnički različito saopćava rezultate valorizacije,

v) **osnivač** je domaće i strano, pravno i fizičko lice, koje u skladu sa ovim zakonom može osnovati školu kao ustanovu, kao i Skupština Kantona Sarajevo koja može samostalno ili sa drugim pravnim odnosno fizičkim licem osnovati školu kao javnu ustanovu u skladu sa ovim zakonom, kao i crkva odnosno vjerska zajednica,

z) **pedagoška i metodička praksa** predstavljaju oblike pripreme studenata za rad u nastavnom procesu u okviru nastavnog plana i

programa visokoškolske ustanove,

aa) **pedagoškim standardima i normativima** utvrđuju se materijalni, kadrovski i drugi uvjeti prilikom organizacije rada, izgradnje i opremanja školskog prostora, koji osiguravaju jednake uvjete za rad i ravnomjeran razvoj svih škola,

bb) **Pravila škole** su opći akt škole koji donosi školski odbor škole, uz saglasnost Ministartsva za odgoj i obrazovannje Kantona Sarajevo.

cc) **prevencija** je proces kojim se osnažuju pojedinci i sistemi kako bi bili spremni odgovoriti životnim izazovima, događajima i tranzicijama, stvarajući i podupirući uslove koji će promovisati zaštitu prava, prihvatljiva ponašanja i zdrave životne stilove, te omogućavati razvijanje i učvršćivanje prosocijalnih oblika ponašanja i time posredno preduprijediti ispoljavanje neprihvatljivih oblika ponašanja,

dd) **redovna nastava** je nastavom predviđena odgojno-obrazovna djelatnost u školi koja obavezuje na pohađanje, odnosno učestvovanje u odgojno-obrazovnom i školskom radu prema propisanom nastavnom planu i programu,

ee) **samovrednovanje** je proces kojim se obavezno vrednuju: kvalitet školske kulture, kvalitet školske klime, kvalitet nastave i vannastavnih aktivnosti, kvalitet rada stručne službe škole, saradnja škole sa društvenom zajednicom, kao i drugi elementi,

ff) **stručno usavršavanje** provodi se u cilju praćenja razvoja i napretka određenih naučnih dostignuća, unapređivanja pedagoške teorije i prakse. Nastavnici i stručni saradnici dužni se da se kontinuirano stručno usavršavaju i razvijaju kompetencije radi boljeg obavljanja posla, te unapređivanja nivoa postignuća učenika,

gg) **stručni aktiv škole** obrazuju nastavnici istog nastavnog predmeta ili dva i više srodnih predmeta, odnosno nastavnici određenih nastavnih oblasti,

hh) **stručni nadzor** obuhvata aktivnosti koje vrši Javna ustanova Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo

u vezi s organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom direktora, pomoćnika direktora, nastavnika, stručnih i drugih saradnika radi unapređenja odgojno-obrazovnog rada,

ii) **Školski odbor** je organ upravljanja u školi,

jj) **upisno područje** je prostorno područje sa kojeg se učenici upisuju u određenu osnovnu školu na osnovu prebivališta,

kk) **vannastavne aktivnosti** učenika provode se u vidu vannastavnih i posebnih programa putem sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga, projekata i drugih oblika,

ll) **vanjsko vrednovanje** je vrednovanje koje se provodi u školama radi unapređenja kvaliteta odgojno-obrazovnog rada,

mm) **Vijeće roditelja** je tijelo u školi koje se bira za tekuću školsku godinu, a čine ga po jedan predstavnik roditelja učenika iz svakog odjeljenja,

nn) **Vijeće učenika** u školi čine predstavnici učenika svakog odjeljenja škole izuzev učenika I, II i III razreda osnovne škole,

oo) **Zajednica škola** je udruživanje u jednu ili više zajednica škola radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći u odgojno-obrazovnom radu, s tim da zajednica nema svojstvo pravnog lica,

pp) **zaštita učenika** podrazumijeva postupanje svih subjekata uključenih u odgojno-obrazovni proces u skladu sa principom najboljeg interesa djeteta u procesu pružanja podrške učeniku posebno u skladu sa UN Konvencijom o pravima djeteta.

(5) Ostali pojmovi iz ovog zakona, a koji nisu definisani u stavu (4) ovog člana ili u drugim članovima ovog zakona, definisani su drugim zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti odgoja i obrazovanja.

Član 2

(Upotreba ženskog ili muškog roda)

Terminološko korištenje ženskog ili muškog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 3

(Ciljevi i načela)

(1) Ciljevi odgoja i obrazovanja u školi su:

a) osigurati svim učenicima jednako pravo i mogućnost na odgoj i obrazovanje bez obzira na spol, rasu, nacionalnost, socijalno i kulturno porijeklo, invaliditet, ekonomski status, vjeroispovijest i sposobnosti,

b) osigurati način poučavanja kojim će svaki učenik imati mogućnost da u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesovanjima ostvari puni potencijal,

c) odgajati i obrazovati učenike za aktivno i odgovorno učešće u procesu odgoja i obrazovanja i društvenom životu,

d) osigurati sticanje osnovne pismenosti (čitanja, pisanja, računanja), jezične pismenosti, čitalačka pismenost, matematičke pismenosti, informatičke pismenosti, informacijske pismenosti, medijske pismenosti, pismenosti za obrazovanje na daljinu i e-učenje, kulturalne pismenosti, tehnološke pismenosti i pismenosti u oblasti dva strana jezika,

e) razvijati poduzetničke kompetencije, kreativno-produktivne kompetencije, komunikacijske kompetencije i tjelesno-zdravstvene kompetencije za što uspješnije dalje obrazovanje, život i rad u savremenom društvu,

f) osposobiti učenike za cjeloživotno učenje,

g) osposobiti učenike da razumiju savremene naučne spoznaje i dostignuća,

h) razvijati svijest o potrebi očuvanja i unaprjeđenja psihofizičkog zdravlja učenika, te podsticanja dobrobiti učenika,

i) podsticati učenike za izučavanje i promociju tradicionalnih zanata,

j) podržavati učenike kroz programe izvrsnosti i liderstva,

k) razvijati državotvornu svijest i patriotizam, svijest o nacionalnoj pripadnosti, očuvanju povijesno-kulturne, duhovne baštine i nacionalnog identiteta primjereno uzrastu učenika,

l) osigurati mogućnost djeci iz dijaspore i iseljeništva da kroz programe razmjene i druge aktivnosti razvijaju osjećaj pripadnosti domovini,

m) upoznati učenike sa povijesnim činjenicama o zločinima i genocidu počinjenog u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) prilagođeno i primjereno razvojnoj dobi učenika, te njegovati kulturu sjećanja i kulturu pamćenja,

n) odgajati i obrazovati učenike u skladu sa univerzalnim civilizacijskim vrijednostima,

o) razvijati empatiju,

p) afirmirati poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, prava djeteta i pripremati svakog učenika za život u društvu zasnovanom na vladavini prava i vrijednostima demokratskog društva, socijalne pravde, inkluzije i uzajamnog uvažavanja u skladu sa međunarodnim konvencijama koje su sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine i pozitivno pravnih propisa i

r) podsticati učenike da odgovorno učestvuju u aktivnostima zajednice i u aktivnostima na očuvanju prirode i održivog razvoja, te s ciljem razvoja građanske svijesti.

(2) Načela odgoja i obrazovanja su:

a) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na javnosti rada škole,

b) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na jednakom pravu na kvalitetan i obavezan odgoj i obrazovanje, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, socijalne, ekonomske, regionalne, lokalne i druge specifičnosti okruženja u kome se ono organizira i provodi,

c) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na afirmaciji vrijednosti demokratskog društva i patriotizmu,

d) odgoj i obrazovanje u školi omogućava horizontalnu i vertikalnu prohodnost unutar bosanskohercegovačkog obrazovnog sistema i fleksibilnost u okvirima međunarodnih obrazovnih sistema,

e) implementacijom akreditovanih međunarodnih programa i projekata međunarodne saradnje, u škole se uvode međunarodni obrazovni i pedagoški standardi i prakse,

f) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na inkluziji kao temeljnom ljudskom pravu svih učenika, uvažavajući individualne razlike i sposobnosti učenika,

g) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na odgovornosti i autonomiji u planiranju i organizaciji, te slobodi pedagoškog i metodičkog rada prema smjernicama obrazovnog standarda, kurikulumima, nastavnim planovima i programima, pedagoškim standardima i normativima za školu (u daljem tekstu: standardi i normativi) koje donosi Vlada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada) i godišnjem programu rada,

h) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na prevenciji neprihvatljivih oblika ponašanja i zaštiti učenika od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole,

i) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na visokoj kvaliteti obrazovanja, naučnoj i etičkoj utemeljenosti, kako bi se svim učenicima osiguralo sticanje temeljnih općeobrazovnih i stručnih kompetencija, osposobilo ih se za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu, vodeći računa o zahtjevima tržišta rada, savremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i naučnih spoznaja i dostignuća, te potrebi holističkog, pravednog i humanog odnosa prema pojedincu i zajednici,

j) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na kontinuiranom stručnom usavršavanju i profesionalnom razvoju svih radnika škole u skladu sa standardima profesije i

k) odgoj i obrazovanje u školi se temelji na samovrednovanju i vrednovanju rada u skladu sa visokim standardima kvalitete obrazovanja.

Član 4

(Zabrana diskriminacije i političkog djelovanja)

(1) U školama je zabranjena svaka vrsta diskriminacije u skladu sa zakonom.

(2) Bliži propis koji reguliše prepoznavanje, prevenciju i zaštitu od diskriminacije donosi Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona

Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(3) U školama je zabranjeno političko organiziranje i političko djelovanje pojedinaca i političkih partija.

Član 5

(Autonomija i sloboda)

(1) Škola uživa odgovarajući stepen autonomije, u skladu s važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika.

(2) Škola poštuje odgovarajući stepen slobode nastavnika da izvodi nastavu na način koji smatra odgovarajućim u skladu sa standardima profesije, dobrim praksama i društveno i tehnički prihvatljivim oblicima i metodama podučavanja, pri čemu škola mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

(3) Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

Član 6

(Video-nadzor)

U školi se može uvesti video-nadzor, s ciljem zaštite sigurnosti učenika, a u skladu sa zakonom kojim se reguliše zaštita ličnih podataka.

Član 7

(Upotreba jezika i pisma u nastavi)

(1) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u školi realiziraju se na jednom od tri službena jezika Federacije BiH: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a po potrebi i znakovni jezik.

(2) U nastavi se koriste oba zvanična pisma BiH (latinica i ćirilica), a po potrebi i Brajevo pismo.

(3) Do kraja četvrtog razreda osnovne škole učenici će savladati latinicu i ćirilicu.

(4) Nastava ili dio nastave može se realizirati i na stranom jeziku, uz saglasnost Ministarstva.

Član 8

(Izborni predmeti)

(1) Škola će unaprjeđivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

(2) Škola ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

(3) Imajući na umu različitost uvjerenja/vjerovanja u BiH, učenici će pohađati časove vjeronauke/vjeronauka samo ako su u skladu s njihovim uvjerenjem ili uvjerenjima njihovih roditelja.

(4) Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku/vjeronauk neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

(5) Škola je dužna osigurati uvjete da učenici pohađaju nastavni predmet vjeronauku/vjeronauk, a učenicima koji ne pohađaju vjeronauku/vjeronauk omogućit će se pohađanje jednog od alternativnih izbornih predmeta za koji se opredijeli većina učenika jednog razreda na početku školovanja u osnovnoj, odnosno u srednjoj školi.

(6) Promjena izbora u smislu stava (5) ovog člana moguća je na zahtjev roditelja/staratelja/usvojitelja (u daljem tekstu: roditelj) u skladu sa standardima i normativima.

Član 9

(Nastavak obrazovanja u Kantonu, državljana BiH koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu i stranih državljana)

(1) Državljani BiH koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu, te strani državljani i lica bez državljanstva, mogu podnijeti zahtjev školi za upis u školu uz obavezu provođenja nostrifikacije i ekvivalencije svjedodžbi na osnovu kojih se upisuju, u skladu sa zakonom.

(2) Ako se prilikom ekvivalencije svjedodžbi utvrdi da se program u inostranstvu bitno razlikuje od nastavnih planova i programa škole u kojoj učenik namjerava nastaviti školovanje, nastavničko vijeće

izrađuje poseban program koji važi za tekuću školsku godinu i koji ima za cilj da olakša tranziciju u nastavni plan i program Kantona.

(3) Nostrifikaciju i ekvivalenciju vrši Ministarstvo u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar).

(4) Učenici škole u Kantonu koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu po programu međunarodne razmjene učenika i imaju certifikat/uvjerenje, diplomu i/ili drugi dokument o priznanju o uspješno završenom završetku međunarodnog programa razmjene, nemaju obavezu pohađanja posebnog programa iz stava (2) ovog člana, niti imaju obavezu polaganja razlike predmeta.

(5) Strani državljani, lica bez državljanstva i lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH imaju pravo na sticanje obrazovanja u skladu sa ovim zakonom i važećim propisima, u skladu sa konvencijama i sporazumima koje je BiH zaključila sa drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, onda kada se može osnovano zaključiti da će takva lica u BiH boraviti duže od tri mjeseca.

(6) Na zahtjev lica iz stava (1) ovog člana škola je obavezna donijeti pozitivnu odluku kojom se zahtjev prihvata, ukoliko realizira obrazovanje za isto ili srodno zanimanje i ukoliko prijem učenika ne dovodi do kršenja standarda i normativa u dijelu u kojem se propisuje broj učenika u odjeljenju.

(7) Ukoliko nastavničko vijeće škole donese negativnu odluku sa obrazloženjem kojom se zahtjev lica iz stava (1) ovog člana odbija, obavezno je istu dostaviti podnosiocu zahtjeva, Ministarstvu i prosvjetnoj inspekciji.

(8) Na odluku nastavničkog vijeća iz stava (7) ovog člana, može se izjaviti žalba Ministarstvu. Odluka Ministarstva je konačna i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 10

(Nastava na jeziku i pismu nacionalne manjine)

(1) U školi u kojoj učenici pripadnici jedne nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu od ukupnog broja učenika, organizira se obrazovanje učenika nacionalne manjine na jeziku te nacionalne manjine, a ako čine jednu petinu, organizira se dodatna nastava o jeziku, književnosti, historiji i kulturi nacionalne manjine kojoj pripadaju, ako to zahtijeva većina njihovih roditelja.

(2) Ministarstvo donosi nastavni plan i program za nastavu iz maternjeg jezika pripadnika nacionalnih manjina uz konsultaciju sa Vijećem nacionalnih manjina Kantona, i osigurava nastavni materijal za takvo obrazovanje. Nastavni materijal odgovara potrebama manjine i uključuje sadržaje iz književnosti, historije, geografije i kulture te manjine.

II - OSNIVANJE I PRESTANAK RADA ŠKOLE

Član 11

(Osnivač)

(1) Školu kao ustanovu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine (u daljem tekstu: osnivač) uz rješenje Ministarstva o ispunjenosti uvjeta za osnivanje škole, uz prethodnu saglasnost Vlade i konačnu saglasnost Skupštine Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština).

(2) Školu kao javnu ustanovu na području Kantona može osnovati Skupština samostalno ili s drugim pravnim, odnosno fizičkim licem kada procijeni da postoji javni interes ili vjerska zajednica, odnosno crkva, kada Skupština ocijeni da za njeno osnivanje postoji javni interes.

(3) Status škole kao javne ustanove čiji je osnivač vjerska zajednica ili crkva, kao i pitanja, koja se odnosi na izbor i imenovanje organa upravljanja i rukovođenja, načina zapošljavanja radnika, specifičnosti nastavnih planova i programa, sadržaja udžbenika, izdavanja javnih isprava kao i druga pitanja koja su specifična za ovu vrstu škola, uređuje se posebnim ugovorom koji zaključuju Vlada i vjerska zajednica ili crkva, na sporazumni prijedlog Ministarstva i osnivača

ovih škola, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Ostale odredbe ovog zakona odnose se i na škole kao javne ustanove čiji je osnivač vjerska zajednica ili crkva, osim u dijelovima utvrđenim u stavu (3) ovog člana.

(5) Kanton može, u skladu s međunarodnim ugovorima, otvoriti odjeljenje škole iz stava (2) ovog člana za državljane BiH u inostranstvu.

(6) Rad odjeljenja iz stava (5) ovog člana finansira osnivač.

(7) Kanton može finansirati i osnivanje/rad odjeljenja škole na prostoru BiH, čiji rad je od posebnog značaja za Kanton, a koji značaj utvrđuje Vlada.

(8) Za osnivanje, rad i statusne promjene škole, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju pitanja o ustanovama i to u dijelu koji nije reguliran ovim zakonom.

(9) Osnivač škole ne može biti fizičko lice pravosnažno osuđeno za krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju od tri mjeseca i duže.

(10) Protiv rješenja Ministarstva iz stava (1) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 12

(Sredstva za osnivanje i rad škole)

(1) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad škole, u skladu s standardima i normativima.

(2) Ako školu osniva više pravnih, odnosno fizičkih lica, svoje međusobne odnose uređuju ugovorom.

Član 13

(Uvjeti za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja i osnivanje škole)

(1) Djelatnost odgoja i obrazovanja u Kantonu može se vršiti isključivo u školama koje su upisane u Registar škola koji vodi Ministarstvo (u daljem tekstu: Registar).

(2) Škola se može osnovati ako:

a) postoji javni interes za osnivanjem koji se dokazuje kroz elaborat o osnivanju,

b) su obezbijeđena sredstva za finansiranje i

c) je osnivač obezbijedio minimalna sredstva za rad.

(3) Vlada, na prijedlog Ministarstva, donosi bliže propise o postupku i uvjetima osnivanja škole, uvjetima za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja i prestanka rada škole.

(4) Škola kao javna ustanova može zadržati status škole i bez minimalnog broja odjeljenja, na prijedlog Ministarstva i uz saglasnost Vlade.

Član 14

(Zahtjev za osnivanje škole kao ustanove i škole kao javne ustanove čiji je osnivač Crkva odnosno vjerska zajednica)

(1) Osnivač je dužan, uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uvjeta za osnivanje škole, Ministarstvu dostaviti:

a) osnivački akt,

b) elaborat o opravdanosti osnivanja, koji za javnu ustanovu usvaja Skupština,

c) podatke o licu ovlaštenom za zastupanje i predstavljanje,

d) dokaz o osiguranim uvjetima i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijeđenih i planiranih finasijskih sredstava za osiguranje uvjeta za rad za period od najmanje pet godina i

e) dokaz o uplati sredstava Ministarstvu u iznosu utvrđenom odlukom Vlade, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka.

(2) Ministarstvo obavještava osnivača o urednosti i usklađenosti sa ovim zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.

(3) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (2) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

(4) Elaborat o opravdanosti osnivanja sadrži:

a) podatke o osnivaču,

b) sjedište i naziv,

c) ciljeve,

d) nastavni plan i program po kojem će se nastava realizirati,

e) dokaz o ispunjenosti uvjeta utvrđenih standardima i normativima,

f) dokaz o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za rad škole i

g) analizu opravdanosti osnivanja škole koja će uključivati da li novoformirana škola ugrožava egzistiranje najbliže susjedne ili srodne škole.

(5) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo donosi poseban akt kojim imenuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i elaborata, te davanja stručnog mišljenja o ispunjenosti uslova za početak rada škole u daljoj fazi postupka.

(6) Prethodna saglasnost Vlade odnosno konačna saglasnost Skupštine donosi se u skladu sa rokovima i na način utvrđenim propisima koji regulišu rad Vlade odnosno Skupštine.

(7) Odluka Vlade odnosno Skupštine o izdavanju prethodne odnosno konačne saglasnosti o osnivanju škole je konačna i protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(8) Ukoliko Vlada odnosno Skupština ne izda saglasnost iz stava (6) ovog člana, podnosilac zahtjeva za osnivanje škole ne može uputiti zahtjev za osnivanje iste ili nove škole u periodu od tri godine od dana podnošenja zahtjeva.

Član 15

(Zahtjev za osnivanje škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili suosnivač Skupština)

(1) Skupština usvaja elaborat o opravdanosti osnivanja škole.

(2) Elaborat o opravdanosti osnivanja sadrži:

a) podatke o osnivaču,

b) sjedište i naziv,

c) ciljeve,

d) nastavni plan i program po kojem će se nastava realizirati,

e) dokaz o ispunjenosti uvjeta utvrđenih standardima i normativima,

f) dokaz o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za rad škole i

g) analizu opravdanosti osnivanja škole koja će uključivati da li novoformirana škola ugrožava egzistiranje najbliže ili susjedne škole.

(3) Nakon što Skupština usvoji elaborat o opravdanosti osnivanja škole Ministarstvo pribavlja dokaz o osiguranim uvjetima i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijeđenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za rad, te dostavlja zahtjev podnosioca za osnivanje škole Vladi za izdavanje prethodne saglasnosti, odnosno Skupštini za donošenje odluke o osnivanju škole.

Član 16

(Odluka o osnivanju za škole kao ustanove i škole kao javne ustanove)

Odluka o osnivanju je osnivački akt i obavezno sadrži:

a) naziv osnivača,

b) naziv i sjedište škole,

c) vrstu škole koja se osniva,

d) izvore i način obezbjeđivanja sredstava za rad,

e) nastavni plan i program po kojem će se raditi,

f) navedene objekte koji će se koristiti,

g) ime lica koje će do imenovanja organa rukovođenja predstavljati i zastupati školu i njegova ovlaštenja i odgovornosti,

h) rok za imenovanje školskog odbora, direktora škole (u daljem tekstu: direktor) i donošenje pravila škole i

i) druga pitanja značajna za rad škole.

Član 17

(Registar škola i drugi registri)

(1) Nakon što Skupština donese odluku o osnivanju škole kao javne ustanove, odnosno da konačnu saglasnost za osnivanje škole kao ustanove, Javna ustanova "Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo" (u daljem tekstu: Institut) vrši provjeru o ispunjenosti uvjeta za početak rada i daljnji rad u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo.

(2) Nakon što Institut utvrdi postojanje uvjeta za početak rada i daljnji rad škole, novoosnovana škola se na osnovu rješenja Ministarstva o ispunjavanju uslova za početak rada i daljnji rad upisuje u Registar.

(3) Protiv rješenja Ministarstva iz stava (2) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(4) U Registar iz stava (2) ovog člana škola se upisuje nakon upisa u Sudski registar.

(5) Ministarstvo donosi bliži propis o sadržaju i načinu vođenja Registra iz stava (2) ovog člana.

(6) Ministarstvo donosi bliži propis o drugim registrima za potrebe odgojno-obrazovnog rada i provođenje zakona.

Član 18

(Statusne promjene)

(1) Skupština, na prijedlog Vlade, donosi odluke o statusnim promjenama škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili suosnivač Kanton.

(2) Osnivač škole kao ustanove i škole kao javne ustanove čiji je osnivač Crkva ili vjerska zajednica, uz prethodnu saglasnost Ministarstva i konačnu saglasnost Skupštine, donosi odluke o statusnim promjenama škole.

(3) Odluke o statusnim promjenama škole mogu se donositi najkasnije šest mjeseci prije početka primjene, a primjenjuju se od početka naredne školske godine.

Član 19

(Prestanak rada škole)

(1) Ministarstvo putem Instituta vrši provjeru uvjeta rada škole.

(2) Ako se prilikom provjere ustanovi da škola ne obavlja djelatnost na način utvrđen ovim zakonom, Ministarstvo će rješenjem utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(3) U slučaju prestanka rada škole osnivač je zatečenim učenicima dužan omogućiti nastavak započetog školovanja.

(4) U slučaju prestanka rada škole kao javne ustanove osnivač je zatečenim radnicima dužan omogućiti nastavak rada u drugoj školi u skladu sa zakonom.

(5) Ukoliko se utvrdi da škola čiji osnivač nije Kanton krši odredbe ovog zakona ili drugih zakona, kao i važećih podzakonskih propisa, Ministarstvo će posebnim aktom:

a) upozoriti i dati rok za otklanjanje nepravilnosti, koji ne može biti duži od šest mjeseci i

b) zabraniti ponavljanje utvrđenih nepravilnosti.

(6) Ukoliko škola ne postupi po aktu Ministarstva iz stava (5) ovog člana, Ministarstvo će donijeti odluku o trajnom ili privremenom brisanju iz Registra škola iz člana 17. ovog zakona.

(7) Odluka iz stava (6) ovog člana je konačna i protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

III - OPĆI AKTI ŠKOLE

Član 20

(Opći akti škole)

(1) Školski odbor, uz saglasnost Ministarstva, donosi pravila škole.

(2) Škola, pored pravila, ima i druge opće akte kojima se reguliraju pitanja bitna za rad škole, a koja nisu regulirana pravilima škole.

(3) Sva opća akta iz ovog člana, uključujući i budžet škole su javna i dostupna na web stranici škole, ali škole kao ustanove nisu obavezne objavljivati budžet škole.

(4) Školski odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća i uz konsultacije sa sindikatom škole, a nakon provedene rasprave na vijeću roditelja i vijeću učenika, donosi pravilnik o kućnom redu kojeg su se obavezna pridržavati sva lica koja borave u školskom prostoru.

Član 21

(Javne isprave, pečat i memorandum)

(1) U školi se obavezno vodi dokumentacija i evidencija odgojno-obrazovnog procesa učenika, a na osnovu nje se izdaju javne isprave.

(2) Škola ima pečat i memorandum.

(3) Dimenzije, oblik i izgled pečata škole propisan je Zakonom o pečatu Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 3/09-Prečišćeni tekst, 36/15 i 15/18).

(4) Škola primjenjuje propis koji reguliše oblast kancelarijskog poslovanja, a koji se primjenjuje u radu Ministarstva.

IV - VRSTE, TRAJANJE, MREŽA I ZAJEDNICA ŠKOLA

Član 22

(Vrste, trajanje i mreža škola)

(1) Osnovna škola može biti:

a) redovna,

b) paralelna (muzička i/ili baletska škola),

c) škola za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika sa teškoćama u razvoju.

(2) Srednja škola može biti:

a) gimnazija,

b) srednja umjetnička škola,

c) srednja škola za stručno obrazovanje i obuku i to:

1) srednja tehnička škola i

2) srednja stručna škola

d) srednja vjerska škola,

e) srednja škola za učenike sa teškoćama u razvoju i

f) srednjoškolski centar sastavljen od dvije ili više vrsta škola iz tač. a), b), c) i d) ovog stava.

(3) Osnovni odgoj i obrazovanje u školama iz stava (1) tač. a) i c) traje devet godina, a u školama iz stava (1) ovog člana, tačka b) šest godina.

(4) Srednja stručna sprema se stiče uspješnim okončanjem srednjeg obrazovanja u trogodišnjem (škola iz stava (2) tačka c) alineja 2) ovog člana) ili četverogodišnjem (škola iz stava (2) tačka c) alineja 1) ovog člana) trajanju u srednjoj školi nakon čega se stiče srednja stručna sprema III (trećeg) odnosno IV (četvrtog) stepena.

(5) Učenici koji pohađaju školu iz stava (2) tačka e) ovog člana nastavu pohađaju po nastavnim planovima i programima za odgovarajuće profile I, II, III i IV stepena stručne spreme, a obrazovanje traje jednu, dvije, tri ili četiri godine.

(6) Školski centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika sa teškoćama u razvoju može biti sastavljen od različitih nivoa obrazovanja u svojstvu jednog pravnog lica.

(7) Za škole iz st. (1) tačka c), st. (2) tačka e) i stava (6) ovog člana u daljem tekstu koristit će se termin "centar".

(8) Školski centar može biti sastavljen od različitih nivoa obrazovanja u svojstvu jednog pravnog lica od različitih vrsta škola iz stava (1) tač. a) i b) i stava (2) tač. a), b) i c) ovog člana.

(9) Vlada, na prijedlog Ministarstva, može donijeti odluku o formiranju Mreže osnovnih škola (u daljem tekstu: Mreža) uz konsultacije sa općinom/Gradom Sarajevom, vijećem roditelja i sindikatom. Institut je nosilac aktivnosti pripreme prijedloga formiranja Mreže.

(10) Mreža je planski dokument koji obavezno sadrži:

a) popis škola u kojima se realiziraju:

1) redovni programi odgoja i obrazovanja,

2) redovni programi i posebni programi za učenike sa teškoćama u razvoju (u daljem tekstu: učenici sa teškoćama),

3) programi na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

4) međunarodni programi,

5) eksperimentalni programi i

6) produženi boravak ili cjelodnevna nastava.

b) popis škola prostorno prilagođenih osobama s invaliditetom i

c) popis škola u kojima se organizira pedagoška i metodička praksa studenata te drugi sadržaji i programi.

(11) Mreža se organizira na način da zadovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalne organizacije, odnosno škola i programa odgoja i obrazovanja, te ispunjava uvjete i mjerila propisane standardima i normativima.

(12) Dostupnost iz stava (11) ovog člana podrazumijeva mogućnost odgoja i obrazovanja svakom učeniku uz uvažavanje primjerene udaljenosti od mjesta stanovanja za učenike osnovne škole, saobraćajne povezanosti i javnog interesa Kantona.

(13) Racionalna organizacija i dostupnost Mreže podrazumijeva optimalnu iskoristivost postojećih školskih prostornih, materijalnih i kadrovskih kapaciteta.

Član 23

(Izborna područja u gimnaziji)

(1) U gimnaziji se obrazuju učenici u četverogodišnjem trajanju.

(2) Nastavnim planom i programom za gimnaziju utvrđuju se izborna područja za koja se učenici mogu opredijeliti u okviru onih područja za koja je gimnazija verificirana, za kojima postoji interesovanje učenika i u skladu sa uvjetima i standardima i normativima.

(3) Izborna područja u gimnaziji su:

a) društveno,

b) administrativno,

c) jezičko,

d) prirodno,

e) matematičko-informatičko,

f) sportsko,

g) pedagoško-psihološko područje,

h) područje informacionih tehnologija,

i) opća gimnazija i

j) druga područja za koja se ukaže interes i potreba, a za koja postoji utvrđen nastavni plan i program u skladu sa ovim zakonom i standardima i normativima.

(4) Učenik bira izborno područje nakon evaluacije i savjetovanja, a prije završetka drugog razreda, a najkasnije do 15. februara tekuće školske godine u kojoj učenik pohađa drugi razred, a sve u skladu sa st. (2) i (3) ovog člana.

(5) Izuzetno od roka iz stava (4) ovog člana učenik se opredjeljuje za izborno područje prilikom upisa u prvi razred za područja čiji nastavni plan i program obuhvata četiri razreda sve u skladu sa planom upisa iz člana 66. ovog zakona.

(6) Osim uz prethodnu saglasnost Ministarstva, škola ne može povećavati broj odjeljenja po upisanoj generaciji u toku školovanja u odnosu na broj odobrenih odjeljenja planom upisa iz člana 66. ovog zakona pri čemu broj učenika u odjeljenju ne može biti ispod minimalnog broja učenika po standardima i normativima.

Član 24

(Zanimanja i izborna područja u srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku)

(1) Nastavnim planom i programom za srednje škole za stručno obrazovanje i obuku utvrđuju se zanimanja i izborna područja za koja se učenici mogu opredijeliti u okviru onih zanimanja i područja za koje je škola verificirana.

(2) Za zanimanja u školama iz člana 22. stav (2) tačka c) ovog zakona učenici se mogu opredijeliti prilikom upisa u prvi razred u skladu sa planom upisa iz člana 66. ovog zakona.

(3) U školama iz člana 22. stav (2) tačka c) alineja 1) ovog zakona koje imaju izborna područja u skladu sa nastavnim planom i programom, učenik bira izborno područje prije završetka drugog

razreda, a najkasnije do 15. februara tekuće školske godine u kojoj učenik pohađa drugi razred, a u skladu sa standardima i normativima.

(4) Osim uz prethodnu saglasnost Ministarstva, škola ne može povećavati broj odjeljenja po upisanoj generaciji u toku školovanja u odnosu na broj odobrenih odjeljenja planom upisa iz člana 66. ovog zakona pri čemu broj učenika u odjeljenju ne može biti ispod minimalnog broja učenika po standardima i normativima.

Član 25

(Izborna područja u srednjim umjetničkim školama)

(1) Nastavnim planom i programom za srednje umjetničke škole utvrđuju se izborna područja za koja se učenici mogu opredijeliti u okviru onih područja za koje je škola verificirana.

(2) Izborna područja iz stava (1) ovog člana za koja se učenici mogu opredijeliti prilikom upisa u prvi razred utvrđuje Ministarstvo za svaku školsku godinu planom upisa iz člana 66. ovog zakona.

Član 26

(Zajednica škola)

(1) Škola ima autonomiju u organizaciji odgojno-obrazovnog rada u segmentima koji nisu propisani zakonom.

(2) Autonomija škole ogleda se i u pravu da se udružuje u jednu ili više zajednica škola (u daljem tekstu: zajednica) radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći u odgojno-obrazovnom radu, s tim da zajednica nema svojstvo pravnog lica.

(3) Prava, obaveze i međusobni odnosi škola udruženih u zajednicu utvrđuju se ugovorom.

(4) Zajednica, uz saglasnost Ministarstva, donosi pravila kojima se reguliraju poslovi, zadaci, organi i rad zajednice.

(5) Zajednica se upisuje u registar zajednica koji vodi Ministarstvo.

(6) Registar se vodi u skladu sa propisom iz člana 17. stav (6) ovog zakona.

V - KURIKULUM, NASTAVNI PLAN I PROGRAM, GODIŠNJI PROGRAM I OSTALI OBLICI RADA

Član 27

(Kurikulum)

(1) Kurikulum je skladno uređen sistem planiranja, izvedbe, vrednovanja i reguliranja odgojno-obrazovnog rada u užem i širem smislu kao dio preduniverzitetske obrazovne reforme.

(2) U užem smislu Kurikuluma, odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa/predmetni kurikulum zasnovanog na ishodima učenja, koji će dovesti do jačanja učeničkih znanja, vještina i kompetencija.

(3) U širem smislu Kurikuluma, odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu šireg dokumenta kojim se koncipira odgojno-obrazovni rad, koji će dovesti do postizanja optimalnog i cjelovitog razvoja učenika.

(4) Ministarstvo, na prijedlog Instituta donosi bliži propis o Kurikulumu kojim je obuhvaćen odgojno-obrazovni rad u okviru Kurikuluma u užem smislu, odgojno-obrazovni rad kroz vannastavne aktivnosti, posebne programe, pitanje dobrobiti i zaštite učenika, pitanje udžbenika i nastavnih materijala, programa profesionalne orijentacije i stručnog usavršavanja, pitanje školske infrastrukture (prostora i opreme), mehanizmi interresornog djelovanja i drugi bitni elementi koji će dovesti do ostvarenja ciljeva i načela definisanih ovim zakonom.

Član 28

(Nastavni plan i program/predmetni kurikulum)

(1) Odgojno-obrazovni rad u školi ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa/predmetnog kurikuluma (u daljem tekstu: "nastavni plan i program") zasnovanom na ishodima učenja.

(2) Institut izrađuje, inovira i predlaže nastavni plan i program, daje stručna mišljenja o nastavnom planu i programu osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, prati provedbu, vrednuje kvalitet i revidira nastavni plan i program, predlaže i razvija nastavni plan i

program za pojedina područja i predmete, te obavlja i druge poslove u vezi sa nastavnim planom i programom u skladu sa zakonom.

(3) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo utvrđuje i donosi nastavni plan i program.

(4) Revizija nastavnih planova i programa radi se svako četiri godine, a po potrebi i češće.

(5) U srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku realiziraju se nastavni planovi i programi zasnovani na obrazovnim ishodima ili po principu dualnog obrazovanja.

(6) Nastavni planje dokument kojim se propisuju odgojno-obrazovna područja, odnosno nastavni predmeti koji će se izučavati u školi, redoslijed izučavanja tih predmeta po razredima, sedmični i godišnji broj nastavnih časova za obavezne, fakultativne i izborne nastavne predmete, a u vezi s tim i struktura školske godine.

(7) Nastavni programje dokument kojim se propisuje obim, dubina i redoslijed nastavnih sadržaja u pojedinom nastavnom predmetu.

(8) Ministarstvo će osigurati da nastavni sadržaji odnosno tematske jedinice koje su posvećene izučavanju zločina genocida počinjenog u Bosni i Hercegovini u vremenskom periodu 1992-1995. godina i tematske jedince posvećene opsadi Sarajeva, a koje su utvrđene presudama nadležnih sudova, budu sastavni obavezujući dio nastavnih planova i programa, kao i Kurikuluma u širem smislu.

(9) Nastavni sadržaji iz stava (8) ovog člana bit će dijelom realizovani kroz posjete muzejima, predstavama ili drugim kulturno-historijskim sadržajima i mjestima vezanim za historijske događaje Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo.

Član 29

(Sadržaji nastavnih planova i programa)

(1) Nastavni planovi i programi iz člana 28. ovog zakona obavezno sadrže zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, na način propisan od Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine.

(2) U nastavnim planovima i programima u školi, kao javnoj ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se ne mogu razlikovati više od 10% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program iz stava (1) ovog člana.

(3) U nastavnim planovima i programima u školi kao ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se ne mogu razlikovati više od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program iz stava (1) ovog člana.

(4) Škola može izvan utvrđenog nastavnog plana i programa uvesti i nove sadržaje u vidu kursne nastave, fakultativne nastave, izborne nastave, novog nastavnog predmeta ili drugog oblika nastave, koji po ukupnom fondu časova sedmično ne može biti veći od 10% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

(5) Novo izborno područje i novi nastavni predmet iz stava (4) ovog člana škola može uvesti samo uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(6) U školi se realiziraju programi namijenjeni nadarenim i talentiranim učenicima, učenicima sa teškoćama u razvoju i učenicima s invaliditetom koji su po principima inkluzije uključeni u redovne škole i učenicima povratnicima iz inostranstva.

(7) Programe iz stava (6) ovog člana donosi nastavničko vijeće uz konsultacije sa roditeljima učenika u skladu sa pravilnikom o inkluzivnoj nastavi kojeg donosi ministar.

Član 30

(Udžbenici i nastavna sredstva)

(1) U školi se mogu koristiti samo školski udžbenici i druga nastavna sredstva čiju je upotrebu odobrilo Ministarstvo u skladu sa zakonom i standardima i normativima i na prijedlog Instituta.

(2) Škola je dužna omogućiti besplatno korištenje udžbenika i drugih nastavnih sredstava u skladu zakonom koji reguliše upotrebu udžbenika na području Kantona Sarajevo.

Član 31

(Rad škole/odjeljenja škole druge države)

(1) Druga država ili asocijacija država mogu organizirati školu/odjeljenje na teritoriji Kantona u skladu s ovim zakonom i raditi po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države u skladu sa vlastitim propisima.

(2) Škola/Odjeljenje iz stava (1) ovog člana upisuje se u poseban registar koji vodi Ministarstvo u skladu sa članom 17. stav (6) ovog zakona.

(3) Škola/Odjeljenje iz stava (1) ovog člana obavezna je organizirati nastavu iz nacionalne grupe predmeta za državljane BiH u skladu sa nastavnim planom i programom Kantona za predmete nacionalne grupe.

(4) Državljani BiH koji pohađaju školu/odjeljenja iz stava (1) ovog člana obavezni su pohađati nastavu iz nacionalne grupe predmeta po važećem nastavnom planu i programu u Kantonu.

(5) Škola/Odjeljenje iz stava (1) ovog člana može početi s radom tek kada Ministarstvo posebnim rješenjem utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

(6) Stručni nadzor, nadzor nad zakonitošću rada i inspekcijski nadzor za ove škole provodi se u skladu sa zakonom.

(7) Protiv rješenja iz stava (5) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 32

(Odgojno-obrazovni programi drugih država i međunarodni programi)

(1) U školi koja ispunjava uslove predviđene pozitivno pravnim propisima mogu se realizirati nastavni planovi i programi drugih država, asocijacija država ili međunarodni programi, isključivo uz saglasnost Ministarstva.

(2) Diploma/svjedodžba/druga isprava stečena po nastavnom planu i programu iz stava (1) ovog člana ekvivalentna je diplomi/svjedodžbi/drugoj ispravi stečenoj po nastavnom planu i programu odgovarajuće škole u Kantonu.

(3) Diploma/svjedodžba/druga isprava koja nije izdata na jednom od jezika konstitutivnih naroda u BiH za ostvarivanje pripadajućih prava obavezno se prevodi i ovjerava od strane ovlaštenog sudskog tumača za jezik.

(4) Priznavanje dokumenata koji nemaju karakter diplome/svjedodžbe iz stava (2) ovog člana kao i ostvarivanje pripadajućih prava i druga pitanja regulirat će se posebnim pravilnikom koji donosi ministar.

(5) Ministarstvo posebnim sporazumom, kojeg potpisuje sa školom-realizatorom programa iz stava (1) ovog člana, reguliše sva pitanja bitna za realizaciju ovih programa, a posebno ispunjenost pedagoških standarda i normativa specifičnih za ove programe.

Član 33

(Programi razmjene učenika, ugošćavanja učenika i programi za djecu i učenike iz dijaspore i iseljeništva)

(1) U školi se mogu realizirati programi razmjene učenika, ugošćavanja učenika i programi za djecu i učenike iz dijaspore i iseljeništva.

(2) Bliže propise o programima iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo, a izrađuje ih, prati i provodi Institut.

Član 34

(Godišnji program rada)

(1) Rad u školi u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada škole (u daljem tekstu: godišnji program) u skladu sa metodologijom izrade godišnjeg programa rada škole, koju, na prijedlog Instituta, propisuje Ministarstvo.

(2) Godišnji program sadržava i godišnji izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.

(3) Na osnovu nacrta kojeg priprema direktor škole, nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa, a usvaja ga školski odbor.

(4) Škola je obavezna da u elektronskoj verziji najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu, godišnji program dostavi

Ministarstvu, Institutu i nadležnom organu općine/Grada Sarajeva.

(5) Institut vrši nadzor nad realizacijom godišnjeg programa rada škole.

Član 35

(Podnošenje izvještaja)

(1) Osim godišnjeg izvještaja iz člana 34. ovog zakona škola utvrđuje i izvještaj o realizaciji godišnjeg programa za prvo polugodište tekuće školske godine.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana utvrđuje se po istoj proceduri propisanoj u članu 34. stav (3) ovog zakona i dostavlja se u elektronskoj formi Ministarstvu i Institutu u roku od 30 dana od dana završetka nastave u prvom polugodištu.

(3) Institut sačinjava analizu izvještaja iz člana 34. ovog zakona i izvještaj iz st. (1) i (2) ovog člana i daje prijedloge mjera za unapređenje rada škola, koji dostavlja Ministarstvu, školama i nadležnom organu općine/Grada Sarajeva.

(4) Rok za izradu i dostavljanje analize iz stava (3) je 60 dana od dana završetka nastave u prvom polugodištu, odnosno do 31. oktobra za izvještaj iz člana 34. ovog zakona.

Član 36

(Akcioni planovi za suzbijanje maloljetničke delikvencije)

(1) Vlada preko resornih ministarstava u saradnji sa školama, roditeljima, učenicima i organima lokalne samouprave promovira i provodi akcione planove za suzbijanje maloljetničke delikvencije s ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih opijata, maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje, život i dobrobit učenika i očuvanje mentalnog zdravlja učenika.

(2) Realiziranjem planova iz stava (1) ovog člana škola u godišnjim programima planira aktivnosti s ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim pitanjima od

značaja za ostvarivanje odgojno-obrazovne funkcije škole te interesa i potreba škole.

(3) Na prijedlog Ministarstva Vlada će donijeti program zapošljavanja psihologa, socijalnih radnika i pedagoga u školama, u skladu sa pedagoškim standardima i normativima.

Član 37

(Eksperimentalni program)

(1) Škola ima autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata da osmišljava, predlaže i realizira eksperimentalne programe vodeći računa o standardima i normativima održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda rada u odgojno-obrazovnom radu.

(2) Saglasnost na izvođenje ekperimentalnog programa u školi daje Ministarstvo na prijedlog Instituta.

(3) Ministarstvo, na prijedlog Instituta, donosi akt o eksperimentalnim programima.

Član 38

(Vannastavne aktivnosti)

(1) U cilju razvijanja posebnih interesovanja učenika i njihovih sklonosti i sposobnosti, u školi se organiziraju i provode vannastavne aktivnosti.

(2) Vannastavne aktivnosti provode se u vidu vannastavnih i posebnih programa putem sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga, projekata i drugih oblika (posjeta muzejima, galerijama, pozorištima).

(3) Rad učeničke zadruge iz stava (2) ovog člana preciznije se uređuje internim aktima škole u skladu sa zakonom.

(4) Ministar donosi pravilnik o realizaciji škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja/logorovanja, društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, koji se obavezno planiraju godišnjim programom rada.

(5) Ministarstvo na prijedlog Instituta donosi katalog vannastavnih i posebnih programa i uputstvo o realizaciji.

Član 39

(Praktična nastava/rad i laboratorijski rad/vježbe u školi)

(1) Praktična nastava/rad i laboratorijski rad/vježbe u školi izvode se u skladu sa nastavnim planom i programom i propisom koji reguliše dualno obrazovanje, u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.

(2) Praktična nastava/rad se, pod stručnim nadzorom škole, može izvoditi u preduzećima, ustanovama i kod samostalnih privrednika/obrtnika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom, propisom koji reguliše dualno obrazovanje, standardom zanimanja i standardom kvalifikacija.

(3) Uvjeti, oblici, metode, postupci i nadzor nad izvođenjem praktične nastave/rad izvan školskog prostora škola sa preduzećima, ustanovom ili samostalnim privrednikom/obrtnikom reguliraju se ugovorom koji obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju obezbijediti sigurnost učenika tokom obavljanja praktične nastave, propisom koji reguliše dualno obrazovanje, standardom zanimanja i standardom kvalifikacija.

(4) Pravilnik o izvođenju praktične nastave/rad i laboratorijskog rada/vježbi donosi ministar, na prijedlog Instituta.

Član 40

(Ferijalna praksa)

(1) Godišnjim programom rada srednje škole utvrđuje se mogućnost organiziranja, program, vrijeme i trajanje ferijalne prakse učenika.

(2) Ferijalna praksa se, pod nadzorom srednje škole, izvodi u privrednim društvima, ustanovama i kod samostalnih privrednika/obrtnika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom.

(3) Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse utvrđuju se ugovorom srednje škole i privrednog društva, ustanove ili samostalnog

privrednika/obrtnika u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar, na prijedlog Instituta.

(4) Ugovor iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju obezbijediti sigurnost učenika tokom obavljanja ferijalne prakse.

(5) Ugovor o obavljanju ferijalne prakse potpisuje roditelj učenika i privredno društvo, ustanova ili samostalni privrednik/obrtnik.

Član 41

(Društveno-korisno učenje)

(1) U srednjoj školi se realizuje obavezno Društveno-korisno učenje (u daljem tekstu: DKU).

(2) U toku srednjoškolskog obrazovanja učenici su obavezni imati 40 sati DKU (učenici IV stepena), odnosno 30 sati (učenici III stepena).

(3) U osnovnoj školi može se realizovati DKU.

(4) Način realizacije DKU reguliše se aktom Ministarstva, na prijedlog Instituta.

Član 42

(Pedagoška i metodička praksa studenata)

(1) U školi se može obavljati pedagoško-metodička praksa studenata i polaganje praktičnog dijela ispita.

(2) Sporazum o načinu realizacije pedagoško-metodičke prakse u školi kao javnoj ustanovi sklapaju Ministarstvo i univerziteti.

Član 43

(Nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi)

(1) Za učenike koji se nalaze na dužem liječenju zbog većih motoričkih teškoća, hroničnih i drugih bolesti i koji ne mogu pohađati nastavu u školi, uz obavezno mišljenje ljekara specijaliste i uz odobrenje Ministarstva, organizira se nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi ili im se omogućava polaganje predmetnog ili razrednog ispita.

(2) Nastava u zdravstvenoj ustanovi organizira se u stacionarnim uvjetima koje preuzima osnovna škola najbliža zdravstvenoj

ustanovi, odnosno osnovna škola koja ima kapacitete za ovaj vid nastave u kojoj je registrirano područno odjeljenje "Škole u bolnici", odnosno srednja škola koju učenik pohađa.

(3) Za nastavnike koji realizuju odgojno-obrazovni rad u "Školi u bolnici" potrebno je osigurati dodatno stručno usavršavanje u skladu sa potrebama učenika koji su smješteni u zdravstvenoj ustanovi.

(4) Za učenike iz stava (1) ovog člana za koje se organizira nastava u kući, odluku o organizaciji online nastave donosi nastavničko vijeće.

VI - ORGANIZACIJA RADA ŠKOLE

Član 44

(Početak i trajanje školske godine)

(1) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo utvrđuje školski kalendar za svaku školsku godinu i objavljuje ga najkasnije do 30. jula tekuće godine za narednu školsku godinu.

(2) Školski kalendar iz stava (1) ovog člana može se mijenjati u toku školske godine.

(3) Za škole kojima je osnivač Crkva odnosno vjerska zajednica, školski kalendar za svaku školsku godinu donosi osnivač uz saglasnost Ministarstva.

(4) Školska godina u pravilu počinje 1. septembra, a završava se 31. augusta naredne godine.

(5) Nastavna godina počinje prvog radnog dana u septembru tekuće, a završava se najkasnije do 30. juna naredne godine, osim ako Ministarstvo drugačije ne propiše školskim kalendarom.

(6) Nastavna godina počinje intoniranjem državne himne i isticanjem državnih simbola Bosne i Hercegovine. Državna himna se intonira i svakog prvog nastavnog dana u svakom mjesecu na početku prvog časa svake smjene u kojoj se realizira odgojno-obrazovni rad.

(7) Nastava u školi se realizira po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 35 nastavnih sedmica.

(8) Nastava u prvom i završnom razredu osnovne škole traje 36 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 34 nastavne sedmice.

(9) Nastava u završnom razredu srednje škole ostvaruje se u okviru 32 radne sedmice s tim da se programski sadržaji realizuju u okviru 30 nastavnih sedmica.

(10) Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica u st. (7), (8) i (9) ovog člana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih i sportskih aktivnosti planiranih godišnjim programom rada i kalendarom u odjeljenskoj knjizi.

(11) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru i u pravilu se završava 31. decembra tekuće kalendarske godine.

(12) Zimski odmor u pravilu za učenike traje četiri sedmice i koristi se nakon završetka nastave u prvom polugodištu.

(13) Nastava u drugom polugodištu počinje poslije zimskog odmora i završava se nakon ispunjenja uvjeta iz st. (7), (8) i (9) ovog člana.

(14) Vlada, na prijedlog Ministarstva, izuzetno može donijeti odluku da realizacija nastave traje i kraće od vremena propisanog u st. (7), (8) i (9) ovog člana i da se prekine u toku školske godine ili da se realizira online, i to u slučajevima proglašenja prirodne katastrofe, elementarne nepogode, stanja neposredne ugroženosti, ratnog stanja i klimatskih ili drugih uvjeta, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati.

Član 45

(Dan nastavnika Kantona)

(1) Svjetski dan nastavnika - 5. oktobar ustanovljen je kao Dan nastavnika u Kantonu i planira se školskim kalendarom.

(2) Dan nastavnika Kantona Sarajevo obilježava se kao radni i nenastavni dan uz prigodan program sa ciljem promocije njegovog značaja i uloge nastavnika u društvu.

(3) U okviru programa iz stava (2) ovog člana promoviraju se nastavnici koji su dali najveći doprinos u obrazovanju u skladu sa kriterijima.

Član 46

(Organiziranje odgojno-obrazovnog rada)

(1) Broj učenika u odjeljenju određuje se standardima i normativima.

(2) U školama čiji osnivač nije Kanton broj učenika u odjeljenju utvrđuje školski odbor s tim što broj učenika ne može biti veći od maksimalnog broja predviđenog standardima i normativima.

(3) Nastava se može organizirati u kombiniranim razredima/odjeljenjima/grupama/klasama u skladu sa standardima i normativima.

(4) Odgojno-obrazovni rad se realizira u jednoj smjeni, osim ako nisu ispunjeni prostorni, kadrovski i drugi uvjeti.

(5) Redovna osnovna škola i centar su obavezni da organizuju produženi boravak učenika kao poseban oblik odgojno-obrazovanog rada, u skladu sa pedagoškim standardima i normativima, a isti može biti sufinansiran iz Budžeta Kantona Sarajevo.

(6) Bliži propis o organizaciji odgojno-obrazovnog rada iz stava (5) ovog člana donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta uz saglasnost Vlade.

(7) Redovna nastava ne može početi prije 8:00 sati niti završiti poslije 20:00 sati.

(8) Raniji ili kasniji početak i završetak redovne nastave od onog definisanog u stavu (7) ovog člana odobrava Ministarstvo.

(9) Ministarstvo pri utvrđivanju školskog kalendara iz člana 44. stav (1) ovog zakona obavezno određuje jednu sedmicu za realizaciju online nastave u toku školske godine za učenike od šestog razreda osnovne škole do trećeg odnosno četvrtog razreda srednje škole.

(10) Izuzetno, direktor može u slučajevima većega kvara na sistemu grijanja, poplave, požara i sličnih slučajeva više sile u školi donijeti odluku o realizaciji online nastave na period do uspostavljanja uslova za redovan rad o čemu odmah obavještava Ministarstvo.

(11) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo donosi bliži propis o realizaciji online nastave, posebno vodeći računa o dostupnosti sadržaja online nastave svim učenicima.

(12) Propisom iz stava (11) ovog člana potrebno je definisati obavezno usavršavanje nastavnika o realizaciji online nastave.

Član 47

(Organizacija nastave)

(1) Škola organizira odgojno-obrazovni rad u petodnevnoj radnoj sedmici.

(2) Nastavni čas u školi traje 45 minuta, u centrima 40 minuta, a praktična nastava u preduzećima i drugim institucijama traje 60 minuta, osim ako drukčije nije propisano nastavnim planom i programom ili individualno prilagođenim programom (u daljem tekstu: IPP).

(3) Odgojno-obrazovni rad za učenike s teškoćama i učenike sa invaliditetom obuhvata i časove individualnog rada stručnjaka, a sve u skladu sa IPP-om.

(4) Dnevno opterećenje za učenika u zdravstvenoj ustanovi iz člana 43. ovog zakona traje najviše dva sata.

(5) Ministarstvo ili direktor mogu, u izuzetnim slučajevima, odlučiti da produže ili skrate trajanje časova.

(6) Za učenike I, II i III razreda osnovne škole može se organizovati fleksibilno trajanje nastavnog časa unutar zadanog dnevnog vremenskog okvira.

(7) U toku sedmice učenici I, II i III razreda osnovne škole mogu imati najviše 20 časova svih oblika odgojno-obrazovanog rada s tim da u toku dana ne mogu imati više od četiri časa redovne nastave.

(8) U toku sedmice učenici IV, V i VI razreda osnovne škole mogu imati najviše 25 časova nastave, s tim da u toku dana ne mogu imati više od pet časova redovne nastave.

(9) U toku sedmice učenici VII, VIII i IX razreda mogu imati najviše 30 časova nastave, s tim da u toku dana ne mogu imati više od šest časova redovne nastave.

(10) Izuzetno, učenici od V do IX razreda u toku sedmice mogu imati jedan čas više redovne nastave u odnosu na broj časova propisanim u st. (8) i (9) ovog člana i to samo za predmete koji se po standardima i normativima dijele u grupe, alternativne i izborne predmete koji se realiziraju u grupama/kombinovanim grupama.

(11) U toku sedmice učenici srednje škole mogu imati najviše 35 časova nastave, s tim da u toku dana ne mogu imati više od sedam časova redovne nastave.

(12) Nadoknada nastavnih časova može se realizirati drugim primjerenim sadržajima (odlazak u pozorište, kino, posjeta muzeju, društveno-korisno učenje, volontiranje, kulturne i sportske aktivnosti i sl.). Ovaj oblik nadoknade nastavnih časova predlaže predmetni nastavnik, a odobrava direktor škole. Ograničenje iz st. (7), (8), (9), (10) i (11) ovog člana ne odnosi se na ovaj oblik nadoknade nastavnih časova.

VII - DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Član 48

(Dokumentacija i evidencija)

(1) U školi se u elektronskom i/ili materijalnom obliku vodi dokumentacija i evidencija u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo.

(2) Direktor, pomoćnik direktora, nastavnici, saradnici i stručni saradnici obavezni su uredno i blagovremeno voditi dokumentaciju i evidenciju i odgovorni su za ažurnost njihovog vođenja.

(3) Podaci u matičnoj knjizi trajne su vrijednosti.

(4) Škola učeniku izdaje javnu ispravu.

Član 49

(Vrsta i način vođenja evidencije)

(1) Škola vodi evidenciju o:

a) učeniku,

b) uspjehu učenika u učenju, vladanju i izostancima,

c) odgojno-obrazovnom radu,

d) radnicima,

e) školskom inventaru,

f) školskom prostoru i drugo.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se u elektronskom i/ili materijalnom obliku.

Član 50

(Informacioni sistem upravljanja u obrazovanje i obrazovni identifikator)

(1) S ciljem efikasnog funkcioniranja odgojno-obrazovnog sistema dio evidencije vodi se kroz sistem "Education Management Information System" (u daljem tekstu: EMIS), koji, u svojstvu vlasnika, uspostavlja i kojim upravlja Ministarstvo.

(2) EMIS je sistem za prikupljanje, obradu i generisanje podataka i izvještaja, a sastoji se od dva nivoa baza podataka:

a) školska baza, za čiji rad je zaduženo EMIS odgovorno lice u školi koje brine o njegovom funkcioniranju i

b) ministarska baza za čiji rad je zaduženo EMIS odgovorno lice u Ministarstvu.

(3) Ministarsku bazu podataka čine objedinjene baze svih škola koje se vode kao pojedinačne baze podataka.

(4) Obrada ličnih podataka u EMIS sistemu vrši se uz korištenje obaveznih mjera tehničke zaštite, koje uključuju pohranu u bazu podataka i pristup serveru, preko mreže kontrolirane s firewall-om. Podaci o prenosu od udaljenih korisničkih računara do servera i obratno zaštićeni su od prisluškivanja i izmjene. Zaštita se provodi upotrebom kriptografije, upotrebom HTTPS protokola i alternativno upotrebom VPN mreža.

(5) Za potrebe vođenja informacionog sistema upravljanja u obrazovanju (EMIS sistema) iz ovog člana i propisa koji reguliše zaštitu ličnih podataka dodjeljuje se obrazovni identifikator (u daljem tekstu: oID) učeniku i zaposlenom, koji učenike prati kroz sve nivoe obrazovanja.

(6) Obrazovni identifikator predstavlja individualnu i neponovljivu oznaku koja se sastoji od 12 karaktera i koja se dodjeljuje učeniku i zaposlenom u automatiziranom postupku preko EMIS sistema, pri prvom upisu u obrazovnu ustanovu.

(7) Obrazovni identifikator se dodjeljuje i učeniku stranom državljaninu, licu bez državljanstva, prognanom i raseljenom licu.

(8) Prilikom automatskog dodjeljivanja oID-a obrazovna ustanova unosi podatke u EMIS sistemu o identitetu učenika: ime, prezime, ime roditelja, jedinstveni matični broj građanina, drugi identifikacioni broj za lice koje nije upisano u matičnu knjigu rođenih Bosne i Hercegovine.

Član 51

(Evidencija o učeniku)

(1) Evidenciju o učeniku čine podaci o njegovom identitetu (lični podaci o identitetu roditelja, obrazovnom, socijalnom i zdravstvenom statusu i/ili invaliditetu), uspjehu učenika, te podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.

(2) Lični podaci o učeniku iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj, spol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, obrazovni identifikator, podaci o prebivalištu, podaci o boravku, kontakt podaci, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.

(3) Lični podaci o roditelju učenika iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime roditelja, adresa, mjesto, općina stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte na koje je moguće prenijeti hitne poruke roditelju u vrijeme kada učenik boravi u školi.

(4) Podaci o obrazovnom statusu učenika iz stava (1) ovog člana su podaci o vrsti škole i trajanju obrazovanja i odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog rada, obaveznim i izbornim predmetima, fakultativnim predmetima, stranim jezicima, podaci IPP-u, Individualno edukacijskom programu (u daljem tekstu: IEP) i Individualno tranzicijskom planu (u daljem tekstu: ITP), dopunskoj i dodatnoj nastavi, cjelodnevnoj nastavi i produženom boravku,

slobodnim aktivnostima za koje se opredijelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, nagradama, izostancima, izrečenim odgojno-disciplinskim mjerama.

(5) Podaci o zdravstvenom statusu učenika iz stava (1) ovog člana, na osnovu dostavljenog izvoda iz medicinske dokumentacije, obrađuju se radi osiguranja posebnih odgojno-obrazovnih potreba učenika i opšte dobrobiti učenika, a to su sljedeći podaci: o zdravstvenom statusu učenika (zdrav/bolestan), vrsti oboljenja, dijagnozi, terapiji, mjerama podrške i sl.

(6) Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, roditelja su: podaci o uvjetima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenosti domaćinstva od škole, stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, bračni status roditelja, samohrani roditelj, njihov obrazovni nivo i zaposlenje, penzioner roditelj), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može obezbijediti užinu, knjige i pribor za učenje.

Član 52

(Evidencija o uspjehu učenika)

(1) Evidenciju o uspjehu učenika čine podaci o:

a) ocjenama,

b) zaključnim ocjenama iz nastavnih predmeta na kraju prvog i drugog polugodišta,

c) izostancima,

d) pohvalama i nagradama,

e) odgojno-disciplinskim mjerama i ocjenama iz vladanja,

f) izdatim javnim ispravama,

g) predmetnim, razrednim i drugim ispitima,

h) rezultatima eksterne mature i drugim ispitima i oblicima provjere znanja, koji se obrađuju u skladu sa ovim zakonom i

i) drugim statusima/okolnostima u skladu sa potrebama Ministarstva i/ili Instituta.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se i putem elektronskog dnevnika koji je sastavni dio EMIS sistema.

Član 53

(Evidencija o radnicima)

(1) Evidenciju o radnicima čine sljedeći podaci:

a) ime i prezime,

b) jedinstveni matični broj građana,

c) jedinstveni matični broj radnika,

d) spol,

e) datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja,

f) obrazovni identifikator,

g) adresa, mjesto, općina i država stanovanja,

h) kontakt telefon,

i) adresa elektronske pošte,

j) nivo i vrsta obrazovanja,

k) o stručnom usavršavanju i stečenom zvanju,

l) o državljanstvu,

m) o vrsti radnog odnosa,

n) o načinu i dužini radnog angažovanja,

o) o stručnom ispitu,

p) o zaduženjima i fondu časova/sati,

r) o plaćama,

s) o radnom stažu,

t) učešću u radu organa i tijela škole, a u svrhu ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa ovim zakonom i

u) drugim statusima/okolnostima u skladu sa zakonom.

(2) Lični podaci iz stava (1) ovog člana obrađuju se za potrebe stručnog usavršavanja, potrebe škole, Instituta i Ministarstva.

Član 54

(Način prikupljanja podataka za evidenciju)

(1) Lične podatke, koji se prikupljaju i obrađuju u EMIS-u, a potiču iz javnih isprava, dostavljaju školi roditelji, odnosno radnici lično. Izuzetno, podatke iz javnih isprava škola ili Ministarstvo može pribaviti po službenoj dužnosti.

(2) Izuzetno, lični podaci koji se obrađuju u EMIS sistemu zavisno od prirode tih podataka mogu biti pribavljeni na propisanom obrascu EMIS, kao izjave i izjašnjenja roditelja.

(3) Na osnovu podataka unesenih u EMIS škola izdaje javne isprave.

Član 55

(Obrada i kontrola podataka)

(1) Obradu i kontrolu podataka iz EMIS sistema za svaku školu vrši ovlašteno lice te škole.

(2) Obradu i kontrolu svih podataka iz EMIS sistema za sve škole vrše ovlaštena lica, koje ovlasti Ministarstvo.

(3) Vrste, naziv, sadržaj obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom i/ili elektronskom obliku se definišu u skladu sa propisom iz člana 48. stav (1) ovog zakona.

Član 56

(Vođenje evidencije i dokumentacije)

(1) Evidencija se vodi na bosanskom jeziku ili hrvatskom jeziku ili srpskom jeziku, latiničnim pismom u skladu sa ovim zakonom.

(2) Podaci u EMIS-u ažuriraju se na dan nastanka promjene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

(3) Škola je dužna izvršiti izmjene u skladu sa Pravilnikom o primjeni informacionog sistema EMIS u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo, Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi i Pravilnikom o vođenju

pedagoške dokumentacije i evidencije u srednjoj školi i domu učenika.

Član 57

(Rokovi čuvanja podataka)

(1) Matična knjiga i elektronska dokumentacija sa ličnim podacima učenika i njihovom uspjehu čuvaju se trajno.

(2) Podaci iz drugih evidencija čuvaju se pet godina.

Član 58

(Svrha obrade i zaštite podataka)

(1) Svrha obrade podataka je obezbjeđivanje indikatora u obrazovanju, radi praćenja efikasnog i kvalitetnog funkcioniranja odgojno-obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike praćenja, proučavanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog nivoa učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, rada obrazovnih ustanova, efikasnog finansiranja sistema obrazovanja i stvaranje osnova za provođenje istraživanja u oblasti obrazovanja, izvještavanje o obrazovnim indikatorima po preuzetim međunarodnim obavezama i učešću programima Europske unije za saradnju u oblasti obrazovanja, kao i obavljanje drugih poslova iz nadležnosti Ministarstva.

(2) Sva lica koje dolaze u kontakt s podacima u informacionom sistemu upravljanja u obrazovanju, odnosno podacima koji su u bazu uskladišteni moraju biti upoznati da dolaze u kontakt s podacima koji predstavljaju službenu tajnu, te da se moraju pridržavati propisa o zaštiti ličnih podataka BiH i da svaka zloupotreba podataka iz baze podataka za sobom povlači odgovornost kao i sankcije u skladu sa zakonom.

(3) Za potrebe naučno-istraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-statističkih analiza, lični podaci koriste se i objavljuju na način kojim se obezbjeđuje zaštita identiteta učesnika odgojno-obrazovanog rada.

(4) Podaci iz dokumentacije i evidencije moraju biti zaštićeni od zloupotrebe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili pristupa, u

skladu s odredbama zakona i pravilnikom o primjeni informacionog sistema EMIS u Kantonu, a kojeg donosi ministar najkasnije u roku od dvanaest mjeseci nakon usvajanja ovog zakona.

(5) Detaljnije upute o načinu prikupljanja podataka, osoblju koje je ovlašteno da koristi informacije sadržane u pojedinačnim datotekama, način snimanja i prijenosa ličnih podataka, način njihovog uništavanja nakon isteka roka čuvanja i druge postupke i mjere zaštite propisuju se pravilnikom iz stava (4) ovog člana.

(6) Ovlaštenje za pristup i nivoe pristupa podacima iz EMIS-a odobrava Ministarstvo kao kontrolor podataka na nivou Kantona.

VIII - SAMOVREDNOVANJE, VANJSKO VREDNOVANJE, EKSTERNA PROCJENA ZNANJA, MATURA I EKSTERNA MATURA

Član 59

(Samovrednovanje)

(1) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo uz konsultacije sa Sindikatom, donosi propis na osnovu kojeg se u školi najmanje jedanput u dvije godine provodi postupak samovrednovanja rada direktora i radnika, odnosno uspješnosti realiziranja Kurikuluma.

(2) Samovrednovanjem se obavezno vrednuju: kvalitet školske kulture, kvalitet školske klime, kvalitet nastave i vannastavnih aktivnosti, kvalitet rada stručne službe škole, saradnja škole sa društvenom zajednicom, kao i drugi elementi utvrđeni propisom iz stava (1) ovog člana.

(3) Rezultati provedenog samovrednovanja dostavljaju se školskom odboru i Institutu. Institut na osnovu dostavljenih pokazatelja daje opšte i posebne preporuke za unapređenje odgojno-obrazovnog rada koje se dostavljaju školi. Škola upoznaje vijeće roditelja škole sa opštim preporukama.

Član 60

(Vanjsko vrednovanje)

(1) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo uz konsultacije sa Sindikatom donosi propis, na osnovu kojeg se u školi najmanje jedanput u dvije

godine provodi postupak vanjskog vrednovanja rada direktora i radnika, odnosno uspješnosti realiziranja Kurikuluma.

(2) Škole su obavezne koristiti sve pokazatelje uspješnosti odgojno-obrazovnog rada za analizu i samovrednovanje, radi trajnog unapređivanja kvalitete rada škole.

(3) Rezultate vanjskog vrednovanja škola i Institut su obavezni analizirati i na osnovu istih unaprijediti odgojno-obrazovni rad.

(4) Rezultati analize iz stava (3) ovog člana koriste se za izradu strateških dokumenata, preporuka, smjernica, za donošenje odluka, unaprjeđenje propisa, a sve kako bi se postigli ciljevi i načela iz člana 3. ovog zakona.

Član 61

(Eksterna procjena znanja, eksterna matura, matura/završni ispit)

(1) Eksterna procjena znanja, koja neće utjecati na zaključnu ocjenu učenika, provodi se u skladu sa pravilnikom koji, na prijedlog Instituta, donosi ministar, kako bi se izvršilo vrednovanje stečenih znanja i vještina učenika.

(2) Na kraju završnog razreda škole (deveti razred osnovne škole i treći, odnosno četvrti razred srednje škole) utvrđuje se obaveza polaganja eksterne mature, odnosno mature/završnog ispita u skladu sa pravilnicima koje, na prijedlog Instituta, donosi ministar.

(3) Eksterna matura u srednjim školama provodi se na kraju završnog razreda četverogodišnje škole kada se ostvari valorizacija iste prema visokoškolskim ustanovama i uskladi sa zakonom o visokom obrazovanju, a u skladu sa pravilnikom koji, na prijedlog Instituta, donosi ministar.

IX - UČENICI

Član 62

(Školsko područje za osnovnu školu)

(1) Školsko područje za osnovnu školu je prostorno područje s kojeg se učenici upisuju u određenu školu na osnovu prebivališta.

(2) Općinsko vijeće na čijoj teritoriji se nalazi škola utvrđuje školsko područje za svaku školu i poštivanje principa iz člana 22. stav (12) ovog zakona, u vezi sa kojim je obaveza škole upisati djecu kao školske obveznike, izuzev za paralelne škole i centre kojima je upisno područje cijeli Kanton.

(3) Pri utvrđivanju školskog područja poštovat će se osnovni princip, a to je da se učenicima omogući pohađanje škole koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja.

(4) Škola može na svom školskom području organizirati nastavu i u područnim školama, a u skladu sa standardima i normativima.

(5) Odlukom Vlade škola može organizirati i nastavu za područna odjeljenja van Kantona.

(6) Škola kojoj osnivač nije Kanton, upisuje školske obveznike na osnovu ugovora s roditeljima učenika nezavisno o školskom području.

(7) U školu kao javnu ustanovu može se upisati i učenik koji ima prebivalište na području druge općine/školskog područja na teritoriji Kantona, odnosno na teritoriji BiH, samo uz prethodnu saglasnost Ministarstva, pri čemu prednost upisa imaju učenici koji pripadaju školskom području škole.

Član 63

(Školski obveznik)

(1) Učenik ima pravo i obavezu da redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, da se ponaša u skladu sa školskim propisima i da se odgovorno odnosi prema imovini škole, drugim učenicima, nastavnicima i drugim radnicima škole.

(2) Osnovni odgoj i obrazovanje počinje upisom u prvi razred osnovne škole i obavezno je za svu djecu, od šeste do 15. godine života, odnosno do 17. godine života kada zbog okolnosti učenik nije mogao završiti osnovni odgoj i obrazovanje do 15. godine života.

(3) Školskim obveznikom redovne osnovne škole smatra se dijete koje do 1. marta tekuće godine navrši pet i po godina života.

(4) Škola koja ima odgovarajuće prostorne i kadrovske uvjete može omogućiti upis u školu djetetu koje je mlađe od utvrđene starosne dobi predviđene za početak obaveznog odgoja i obrazovanja, uz pismeni zahtjev roditelja i ako škola, nakon što razmotri preporuke komisije za upis učenika u prvi razred osnovne škole iz člana 64. stav (1) ovog zakona, da mišljenje da je to u najboljem interesu djeteta.

(5) Upis djeteta u osnovnu školu iz stava (4) ovog člana može se izvršiti samo ako dijete do kraja kalendarske godine puni šest godina života. Izuzetno, uz stručno mišljenje komisije koju imenuje Ministarstvo može se izvršiti upis djeteta koje šest godina života puni poslije kraja kalendarske godine.

(6) Na osnovu mišljenja komisije iz člana 64. stav (1) ovog zakona, školski obveznik može se privremeno osloboditi upisa u redovnu školu, najdalje do navršenih sedam godina života.

(7) Odgoj i obrazovanje u srednjoj školi počinje upisom u prvi razred srednje škole i obavezno je za sve učenike od završetka osnovnog odgoja i obrazovanja do sticanja srednje stručne spreme, a najkasnije do 22. godine života, osim učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom koji imaju pravo na nastavak redovnog školovanja do 26. godine života.

(8) Pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju kandidati koji pored ostalih uvjeta iz ovog zakona ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 18 godina života, odnosno učenici s teškoćama u razvoju i učenici s invaliditetom uz uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 22 godine života.

(9) Izuzetno, pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju i kandidati koji navršavaju ili imaju navršenih 18 godina života do kraja tekuće godine, uz preporuku nadležne službe socijalne zaštite ili ljekara specijaliste.

Član 64

(Uvjeti za upis učenika u osnovnu školu)

(1) Procjenu zrelosti djeteta za polazak u osnovnu školu vrši komisija za upis učenika u prvi razred na osnovu propisa kojeg donosi

Ministarstvo na prijedlog Instituta.

(2) Direktor, na prijedlog nastavničkog vijeća, za svaku školsku godinu imenuje komisiju iz stava (1) ovog člana.

Član 65

(Upis učenika u osnovnu školu)

(1) Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se u februaru na osnovu spiskova školskih obveznika koje školama dostavlja nadležni organ općine na čijoj teritoriji se škola nalazi, najkasnije do početka upisnog roka.

(2) Roditelj kod prijavljivanja djeteta za upis u školu dostavlja: izvod iz matične knjige rođenih, ljekarsko uvjerenje o psihofizičkom stanju djeteta za upis u školu i zdravstvenom statusu i uvjerenje/certifikat o pohađanju obaveznog predškolskog programa za djecu u godini pred polazak u školu.

(3) Upis u prvi razred škole čiji osnivač nije Kanton vrši se na osnovu javnog konkursa, koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja.

(4) S roditeljima učenika koji budu upisani u školu iz stava (3) ovog člana škola je obavezna zaključiti ugovor.

(5) Upis u paralelnu školu vrši se u mjesecu martu, odnosno u augustu pod uvjetom da se u martu nije prijavio minimalan broj učenika.

(6) Paralelna škola može organizirati razredne ispite za učenike, a osnovna muzička škola i za odrasle u skladu sa ovim zakonom i zakonom koji reguliše obrazovanje odraslih.

(7) Paralelna škola može organizirati odjeljenja pripremnog razreda.

(8) U paralelnu školu može se upisati učenik:

a) u pripremno odjeljenje nakon završenog II razreda redovne škole i

b) u I razred nakon završenog III razreda redovne škole.

(9) Izuzetno talentirani učenici mogu se, na prijedlog komisije za upis učenika, upisati u paralelnu školu i ranije, nego je predviđeno stavom (5) ovog člana.

(10) Izuzetno, upis u redovnu osnovnu školu, osim u februaru, moguće je organizirati i u mjesecu augustu, a zbog objektivnih razloga i tokom školske godine.

(11) Škola je obavezna da po obavljenom upisu školskih obveznika dostavi izvještaj o upisu Ministarstvu, Institutu i općini na čijem području se nalazi, najkasnije do 1. aprila za februarski upisni rok, odnosno do 10. aprila za paralelnu školu.

Član 66

(Uvjeti za upis učenika u srednju školu)

(1) Učenici se upisuju u prvi razred srednje škole na osnovu javnog konkursa koji se objavljuje najkasnije dva mjeseca prije početka školske godine.

(2) Javni konkurs za upis učenika u prvi razred srednje škole sadrži:

a) plan upisa u prvi razred srednje škole (broj kandidata po školama i zanimanjima) i

b) kriterije za upis učenika u prvi razred.

(3) Elemente iz stava (2) ovog člana utvrđuje Vlada, na prijedlog Ministarstva najkasnije do 30. marta tekuće godine i isti se može mijenjati samo uz saglasnost Vlade.

(4) Učenik koji je u prvi razred srednje škole upisan u jednu srednju školu ne može biti upisan u drugu srednju školu u tekućoj školskoj godini, bez saglasnosti Ministarstva u izuzetnim slučajevima koji su propisani stavom (2) tačka b) ovog člana.

(5) Nakon upisa učenika u srednju školu, osnovna škola iz koje učenik s invaliditetom ili teškoćama prelazi obavezna je na zahtjev srednje škole dostaviti pedagoški karton, izvještaj o implementaciji individualno prilagođenog programa i individualno tranzicijski plan srednjoj školi u koju je učenik upisan.

Član 67

(Upis učenika u prvi razred srednje škole)

(1) Pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju učenici koji se nalaze na rang listi primljenih učenika škole nakon realizacije prijava

za upis u prvi razred srednje škole putem informacionog sistema EMIS.

(2) Status učenika srednje škole stiče se upisom u srednju školu.

(3) Ministarstvo će učenicima koji su bili obavezni da se upišu putem javnog konkursa, a isti nisu konkurisali za upis u prvi razred srednje škole, omogućiti upis u srednju školu u kojoj je ostalo upražnjeno mjesto u skladu sa planom upisa u prvi razred srednje škole i kriterijima iz člana 66. stav (2) ovog zakona.

(4) Učenik može paralelno pohađati i srednju umjetničku školu pored redovne škole, te steći drugo zanimanje na način da dio ili ukupnu nastavu pohađa u srednjoj umjetničkoj školi, odnosno da položi razliku predmeta u odnosu na nastavni plan i program po kojem se obrazuje u redovnoj školi, ukoliko umjetnička škola omogućava takav oblik rada.

(5) Učenik može steći i specijalan status u skladu sa članom 92. ovog zakona.

Član 68

(Upis učenika u prvi razred srednje škole koji su osnovno obrazovanje završili izvan Kantona)

(1) Učenici državljani BiH koji su završili osnovnu školu u BiH izvan Kantona upisuju se pod istim uvjetima kao i učenici s područja Kantona.

(2) Izuzetno, djeca povratničke populacije u entitetu Republika Srpska i djeca porodica koje vraćaju iz dijaspore mogu biti upisana pod povoljnijim uslovima na osnovu odluke Vlade.

(3) Djeca strani državljani mogu biti upisana pod povoljnijim uslovima na osnovu odluke Vlade.

Član 69

(Prelazak učenika)

(1) Prelazak učenika koji nije posljedica odgojno-disciplinske mjere iz jedne škole u drugu koja ostvaruje isti obrazovni program, vrši se na osnovu pisanog akta - prevodnice, uz obavezu škole iz koje učenik prelazi da u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje

prevodnice, elektronskim ili putem pošte dostavi prevodnicu školi u koju učenik prelazi.

(2) Škola u koju učenik prelazi obavezna je da školu iz stava (1) ovog člana u roku od dva dana od dana upisa učenika obavijesti o statusu učenika.

(3) Škola iz koje učenik odlazi ispisuje učenika u roku od sedam dana od dana prijema obavijesti o upisu učenika u drugu školu.

(4) Ukoliko učenik iz neopravdanih razloga ne pohađa nastavu ili ne nastavi školovanje u narednom razredu u školi u kojoj je završio školovanje ili škola nema informacija o njegovom statusu, dužna je u roku od 15 dana pismenim putem obavijestiti službu za socijalni rad nadležne općine.

(5) Dok se ne riješi pitanje statusa učenika iz stava (4) ovog člana škola je dužna voditi evidenciju o odsustvovanju učenika.

(6) Prelazak učenika iz odjeljenja u odjeljenje iste škole, koji nije posljedica odgojno-disciplinske mjere, vrši se na obrazložen zahtjev roditelja učenika nastavničkom vijeću kao prvostepenom organu.

(7) Roditelj ima pravo žalbe na odluku iz stava (6) ovog člana školskom odboru u roku od 15 dana od dana prijema iste.

Član 70

(Izuzeci od redovnog pohađanja nastave)

(1) Lice starije od 15 godina koje ne pohađa redovnu osnovnu školu može sticati osnovno obrazovanje u skladu s ovim zakonom i zakonom kojim se reguliše obrazovanje odraslih.

(2) Učenik koji navrši 15 godina starosti nema obavezu da pohađa redovnu osnovnu školu. Za takvog učenika nastavničko vijeće škole u kojoj je učenik bio posljednji put upisan u saradnji sa Institutom izrađuje poseban plan za daljnje osnovno obrazovanje i prati realizaciju posebnog plana.

(3) Učenik koji je mlađi od 15 godina, a za svojom generacijom zaostaje tri i više godina u redovnom školovanju, može biti izuzet od obaveze redovnog pohađanja nastave i bit će mu omogućeno polaganje razrednog ispita ukoliko je to u najboljem interesu učenika,

a učenik može u svakom trenutku biti uključen u redovno pohađanje nastave.

(4) Služba za socijalnu zaštitu u uskoj saradnji sa školom u kojoj je učenik bio posljednji put upisan obavezuje se da vodi brigu o načinu završetka osnovnog obrazovanja ukoliko roditelji to nisu u mogućnosti.

(5) Po završetku osnovnog obrazovanja učenika iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, Institut izrađuje posebni plan za srednje obrazovanje i prati realizaciju posebnog plana.

(6) O statusu učenika iz st. (1), (2) i (3) ovog člana škola je dužna obavijestiti Ministarstvo i Institut.

(7) Lice starije od 18 godina koje ne pohađa srednju školu može sticati osnovno obrazovanje u skladu s ovim zakonom i zakonom kojim se reguliše obrazovanje odraslih.

Član 71

(Preusmjeravanje učenika u srednjoj školi)

(1) Redovan učenik srednje škole u četverogodišnjem trajanju, koji je tokom ukupnog dotadašnjeg srednjeg obrazovanja u učenju postigao najmanje prosječnu ocjenu opšteg uspjeha "vrlodobar" na kraju školske godine i ima primjerno vladanje može podnijeti zahtjev za preusmjerenje u istoj ili drugoj srednjoj školi.

(2) Redovan učenik, na zanimanju III stepena, koji je tokom ukupnog dotadašnjeg srednjeg obrazovanja u učenju postigao najmanje prosječnu ocjenu opšteg uspjeha "vrlodobar" na kraju školske godine i ima primjerno vladanje može podnijeti zahtjev za preusmjerenje na obrazovanje za zanimanje IV stepena u istoj ili drugoj srednjoj školi.

(3) Izuzetno, iz razloga koje cijeni nastavničko vijeće škole u kojoj učenik traži preusmjeravanje na zanimanju III ili IV stepena, na zahtjev učenika/roditelja, učenik se može preusmjeriti na zanimanje istog stepena, nižeg stepena ili višeg stepena, i sa manjim prosjekom općeg uspjeha i nižom ocjenom vladanja kako je definisano u st. (1) i (2) ovog člana.

(4) Ukoliko u toku obrazovanja učenik zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred može se, uz njegov i pristanak roditelja, preusmjeriti na obrazovanje za zanimanje sa jednostavnijim programom.

(5) Odluku za učenike iz st. (1), (2), (3) i (4) ovog člana donosi nastavničko vijeće srednje škole, posebno uzimajući u obzir standarde i normative.

(6) Na odluku nastavničkog vijeća može se izjaviti žalba školskom odboru. Odluka školskog odbora je konačna i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(7) Preusmjeravanje iz st. (1), (2), (3) i (4) ovog člana podrazumijeva obavezu učenika da polaže dopunske ispite kao razliku predmeta, koju utvrđuje nastavničko vijeće srednje škole.

(8) Troškove polaganja dopunskih ispita, koji su posljedica promjene zanimanja u toku redovnog školovanja, snose roditelj učenika.

(9) Izuzetno, školski odbor može osloboditi od plaćanja roditelja učenika iz stava (8) ovog člana, ukoliko se radi o roditelju sa lošim socijalnim statusom.

Član 72

(Ispisivanje učenika iz škole)

(1) Učenik se može ispisati iz škole:

a) kada prelazi u drugu srednju školu i

b) u drugim opravdanim slučajevima u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo.

(2) Učenik iz stava (1) ovog člana može se ispisati iz škole najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu.

(3) Maloljetnog učenika ispisuju roditelji, a punoljetni učenik ispisuje se sam, uz obavezu škole da pismeno obavijesti roditelja o ispisu učenika.

(4) Škola ispisanom učeniku izdaje uvjerenje o uspjehu postignutom u toku školske godine do dana ispisa.

(5) Obrazac uvjerenja iz stava (4) ovog člana propisan je pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije, koji donosi ministar, na prijedlog Instituta.

Član 73

(Nadareni/talentovani učenici i učenici povratnici iz inostranstva)

(1) U školi se realiziraju programi namijenjeni nadarenim i talentiranim učenicima i učenicima povratnicima iz inostranstva.

(2) Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh i primjerno vladanje i ostvaruje izuzetne rezultate propisane programom za nadarene učenike, može se odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine.

(3) Odluku iz stava (2) ovog člana donosi nastavničko vijeće.

(4) Za nadarene i talentirane učenike kao i učenike povratnike iz inostranstva programe iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće uz prethodnu saglasnost roditelja za uključivanje učenika u program.

(5) Smjernice za izradu programa iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

Član 74

(Sigurnost i zaštita učenika)

(1) U školi se kontinuirano realiziraju sadržaji sa učenicima svih razreda usmjereni na prevenciju različitih oblika nasilja/neprihvatljivih oblika ponašanja, potiče dobrobit učenika i njihova zaštita u skladu sa propisom kojeg donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

(2) Nastavnici/stručni saradnici u toku realizacije odgojno-obrazovnog rada prepoznaju faktore rizika koji mogu narušiti najbolji interes djeteta i osiguravaju pravovremenu stručnu podršku i tretman.

(3) Škola u saradnji sa roditeljem učenika i uz podršku drugih institucija u zajednici (nadležni centar za socijalni rad, centar za mentalno zdravlje, nadležna policijska uprava) prati psihosocijalno stanje učenika i preduzima mjere da svaki učenik dobije pomoć i podršku potrebnu za prevazilaženje takvih problema.

(4) Škole su obavezne:

a) stvarati uvjete za zdrav mentalni i fizički razvoj, te dobrobit učenika,

b) pružati savjetodavni rad učenicima,

c) pravovremeno uočiti određene faktore rizika koji mogu ugroziti psihofizičku dobrobit učenika,

d) sprječavati neprihvatljive oblike ponašanja,

e) brinuti se o sigurnosti učenika,

f) osigurati uvjete za uspješnost svakog učenika u učenju i vladanju,

g) pratiti zdravstveno stanje učenika dok boravi u školi i o tome obavještavati roditelje i

h) voditi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštiti učenika, te provoditi mjere odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana učenika u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 75

(Prava i obaveza zaštite prava učenika)

(1) Škola je obavezna na početku školske godine upoznati učenike, roditelje učenika i nastavnike, s njihovim pravima, dužnostima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima, kao i o nadležnostima određenih institucija za rješavanje problema.

(2) Svi učesnici odgojno-obrazovnog rada i svi radnici škole dužni su preduzimati mjere zaštite prava učenika, te o svakom kršenju tih prava, posebno o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, cyber nasilja, seksualnog nasilja, zanemarivanja ili nemarnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah obavijestiti direktora koji je dužan postupiti u skladu sa zakonom.

(3) U školi se ne dozvoljava bilo koji oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja, degradiranja ili bilo kojeg oblika ponašanja koji narušava psihofizičko zdravlje učenika.

(4) U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju koje će najviše koristiti interesu djeteta.

(5) Škola je obavezna postupati u skladu sa Smjernicama za postupanje u slučajevima nasilja nad djecom u BiH.

(6) Škola je obavezna odmah po saznanju da postoji mogućnost da je ugrožen najbolji interes djeteta (npr. nasilje nad ili među djecom, zanemarivanje, i sl.) organizirati multisektorski sastanak kojem u isto vrijeme prisustvuju: roditelji svih uključenih učenika, stručna služba škole, direktor škole, razrednik/razrednici, predstavnik nadležne službe za socijalni rad, predstavnik nadležne policijske uprave, predstavnik nadležnog centra za mentalno zdravlje i predstavnici drugih službi u zajednici, u cilju izrade Individualnog plana podrške i Individualnog plana brige.

(7) Izrada individualnog plana podrške i Individualnog plana brige iz stava (6) ovog člana u cilju zaštite učenika i pružanja odgojne podrške i stručnog tretmana bliže se propisuju propisom koji donosi Ministarstvo.

(8) Zapisnik sa održanog multisektorskog sastanka iz stava (6) ovog člana škola je u obavezi dostaviti Ministarstvu i Institutu.

(9) Ministarstvo donosi bliži propis o načinu postupanja lica iz stava (2) ovog člana u preduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave kršenja tih prava nadležnim tijelima.

Član 76

(Prevoz i ishrana učenika)

(1) Kanton u saradnji sa Gradom Sarajevo, općinama i drugim zainteresovanim subjektima obezbjeđuje sredstva za finansiranje troškova prevoza učenika osnovnih i srednjih škola sa područja Kantona.

(2) Prijevoz učenika može se organizovati u sistemu organizovanog linijskog prijevoza putnika ili vanlinijskog prijevoza putnika.

(3) Svi učenici osnovne i srednje škole imaju pravo na besplatan javni linijski prijevoz tokom cijele školske godine.

(4) Učenik osnovne škole kao javne ustanove ima pravo na besplatan vanlinijski prijevoz ukoliko:

a) stanuje na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađa,

b) pohađa školu koja pripada školskom području ili pohađa školu koja je fizički najbliža mjestu stanovanja, a po mjestu stanovanja ne pripada školskom području i

c) nema organizovan sistem redovnog linijskog prijevoza putnika kojim bi zadovoljio potrebu odlaska u školu i povratka iz škole.

(5) U slučaju da učenik ima većih problema u kretanju, ima pravo na besplatan prijevoz i na manjoj udaljenosti od dva kilometra od škole koju pohađa i mjesta stanovanja učenika, i to korištenjem prijevoza kako je organiziran u školi koju pohađa i za učenike koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra.

(6) Učenici sa teškoćama i učenici sa invaliditetom koji pohađaju centre ili druge obrazovne ustanove i nemaju posebno organizovan prijevoz za učenike, osigurava se naknada za prijevoz za učenika sa teškoćama/učenika sa invaliditetom i njegovog pratioca, i to korištenjem prava na jedan od načina kako slijedi:

a) ukoliko učenik ima mogućnost korištenja javnog linijskog prijevoza putnika odobriti sredstva za kupovinu mjesečnog kupona za učenika i pratioca i

b) ukoliko učenik nema mogućnost korištenja javnog linijskog prijevoza putnika odobriti sredstva u visini troškova goriva po pređenom kilometru.

(7) Pravo iz st. (4) i (6) ovog člana regulira se posebnim sporazumom o saradnji između Ministarstva, resornog ministarstva za saobraćaj i jedinice lokalne samouprave.

(8) U školi se organizuje ishrana učenika u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar.

Član 77

(Vijeće učenika)

(1) U školi se osniva vijeće učenika koje čine predstavnici učenika svakog odjeljenja škole izuzev učenika I, II i III razreda osnovne škole.

(2) Uloga vijeća učenika je:

a) promoviranje interesa i vrijednosti škole u zajednici na čijem području se nalazi škola,

b) prezentiranje stavova učenika nastavničkom vijeću,

c) podsticanje angažiranosti učenika u radu škole i

d) informiranje školskog odbora o svojim stavovima, kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

(3) Detaljni propisi o načinu izbora, djelokrugu rada i funkcioniranju vijeća učenika, kao i druga prava i obaveze učenika u radu uređuju se pravilima škole.

Član 78

(Obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje)

(1) U osnovnoj školi, osim obrazovanja školskih obveznika, moguće je realizirati i programe osnovnog obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja.

(2) U srednjoj školi, osim realiziranja programa općegobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, u skladu sa zakonom koji reguliše obrazovanje odraslih na području Kantona Sarajevo.

(3) Programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja iz st. (1) i (2) ovog člana, donose se u skladu sa zakonom koji reguliše obrazovanje odraslih u Kantonu Sarajevo.

(4) Troškove realiziranja programa osnovnog obrazovanja odraslih, iz stava (1) ovog člana, kao i troškove prevoza polaznika programa osnovnog obrazovanja odraslih ukoliko nisu u radnom odnosu, snosi Ministarstvo.

(5) Prihodi koje škola ostvari od obrazovanja odraslih vlastiti su prihodi škole.

X - UČENICI SA TEŠKOĆAMA I UČENICI SA INVALIDITETOM

Član 79

(Odgoj i obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju i učenika sa invaliditetom)

(1) Podrška učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom podrazumijeva podršku učenicima sa:

a) oštećenjem vida,

b) oštećenjem sluha,

c) poremećajima govorno - jezičke komunikacije,

d) motoričkim teškoćama,

e) intelektualnim teškoćama,

f) poremećajima u ponašanju,

g) poremećajima iz spektra autizma,

h) specifičnim teškoćama u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija),

i) poremećajem pažnje i hiperaktivnosti,

j) emocionalnim poremećajima,

k) kombiniranim razvojnim teškoćama i

l) ostalim teškoćama.

(2) Učenik iz stava (1) ovog člana ostvaruje pravo na odgovarajući program školovanja prema mogućnostima, potrebama i interesima učenika.

(3) Učenici s teškoćama pohađaju redovne osnovne, srednje škole i centre kao javne ustanove ravnopravno sa drugim učenicima, u skladu sa njihovim najboljim interesom.

Član 80

(Centri kao javne ustanove)

(1) Centri su javne ustanove za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika s različitim teškoćama u razvoju i učenika sa invaliditetom.

(2) Centar ima status pravnog lica u čijoj se djelatnosti mogu realizovati programi više nivoa odgoja i obrazovanja (predškolsko i/ili osnovno i/ili srednje) i drugi različiti programi za dobrobit učenika centra (internatski smještaj, poludnevni i dnevni smještaj, produženi boravak, edukacijsko-rehabilitacijski tretmani i dr.) sve uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(3) U centru se može organizavati i program radnog osposobljavanja učenika s teškoćama i učenika sa invaliditetom koji u ovaj program mogu biti uključeni do navršene 26. godine života.

(4) Uz saglasnost Ministarstva centri mogu biti uključeni u pružanje podrške učenicima sa teškoćama u redovnim osnovnim i srednjim školama, a što će se bliže definirati pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju kojeg donosi ministar.

(5) Centri imaju pravo na posebna budžetska sredstva za realizaciju neophodnih programskih aktivnosti kao i prilagođavanje okruženja potrebama učenika ali i za obezbjeđenje dodatne podrške učenicima sa teškoćama u redovnim školama, a sve u skladu sa okvirnim planom unaprjeđenja odgoja, obrazovanja i rehabilitacije djece sa teškoćama kojeg donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

(6) Podrška iz stava (4) ovog člana ogleda se kroz posebne edukacijsko-rehabilitacijske tretmane (individualni defektološki rad, logopedski tretman, psihomotorna reedukacija, audiorehabilitacija, vježbe orjentacije i kretanja, programirane vježbe vida, aktivnosti svakodnevnog života, rehabilitacija senzorne integracije, fizioterapeutski tretman i dr.).

(7) Ministarstvo, na prijedlog Instituta, donosi nastavne planove i programe za centre.

(8) Ministarstvo, na prijedlog Instituta, donosi program radnog osposobljavanja iz stava (3) ovog člana.

Član 81

(Odgoj, obrazovanje i rehabilitacija učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom u centrima)

(1) U centru se realizira nastavni plan i program za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom, u skladu sa odgojno-obrazovnim potrebama učenika centra.

(2) U centru se predlaže, usvaja i realizira Individualno-prilagođeni program (IPP) za svakog učenika centra, u skladu sa pravilnikom koji na prijedlog Instituta, donosi ministar.

(3) U centru se realiziraju programi podrške učenicima centra kojima se obezbjeđuje odgojno-obrazovno napredovanje učenika, a s ciljem njihovog uključivanja u redovne škole.

(4) Putem centara moguće je realizirati programe profesionalnog razvoja i stručnog usavršavanja direktora, nastavnika, saradnika, stručnih saradnika, asistenata u nastavi i roditelja učenika, u skladu sa pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju kojeg donosi ministar i planom i programom stručnog usavršavanja kojeg donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

Član 82

(Upis učenika sa teškoćama u centar)

(1) Upis u centre vrši se tokom cijele školske godine u skladu sa planom upisa kojeg prije početka školske godine donosi Ministarstvo.

(2) Komisija za upis donosi svoje mišljenje o primjerenom obliku i programu školovanja u roku od najkraće deset dana a najduže tri mjeseca koliko može trajati proces opservacije učenika.

(3) Učenik za vrijeme opservacije mora biti upisan u centar.

(4) U toku procesa opservacije učenika centar je u obavezi redovno informisati roditelje učenika i redovno ih konsultovati.

Član 83

(Odgojno-obrazovni i rehabilitacioni rad sa učenicima s teškoćama i učenicima sa invaliditetom u redovnim školama)

(1) Odgojno-obrazovni rad sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom realizira se u redovnim školama na osnovu principa inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije i u skladu sa

pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju koji na prijedlog Instituta, donosi ministar.

(2) Upis učenika iz stava (1) ovog člana vrši se u skladu sa čl. 63., 64., 65., 66., 67. i 68. ovog zakona.

(3) Odgojno-obrazovni rad učenika iz stava (1) ovog člana, u skladu sa standardima i normativima, realizira se uz stručnu podršku stručnjaka odgovarajućeg profila, asistenata i drugih stručnjaka po potrebi.

(4) Ministarstvo donosi odluku o formiranju mobilnog stručnog tima za pružanje podrške inkluzivnom odgoju, obrazovanju i rehabilitaciji.

(5) Način formiranja mobilnog stručnog tima, broj članova, stručni profil stručnjaka koji čine tim, način formiranja i funkcionisanja tima iz stava (4) ovog člana bliže se određuje pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

(6) Škola je obavezna da na posebnim obrascima vodi evidenciju o učenicima sa teškoćama u skladu sa pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

(7) Škole imaju pravo na posebna budžetska sredstva u cilju realizacije inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije učenik s teškoćama u razvoju, obezbjeđenja razumnog prilagođavanja školskog sadržaja i školskog okruženja potrebama učenika i obezbjeđenja pristupačnosti.

(8) Škola koristi i primjenjuje razumljive jezike i tekstove za učenike s teškoćama: znakovni jezik, Brajevo pismo, augmentativne i alternativne oblici komunikacije, taktilnu komunikaciju, krupnu štampu, pristupačne multimedijske sadržaje, zvučne zapise, jednostavan jezik, ličnog čitača, uključujući pristupačne informaciono-komunikacione tehnologije.

Član 84

(Individualno prilagođeni program (IPP), Individualno edukacijski program (IEP) i Individualno tranzicijski programa (ITP) u redovnim školama)

(1) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom izrađuje se i realizira Individualno prilagođeni program (IPP). IPP je pisani i razvojni dokument kojim se preciziraju ciljevi koje učenik treba postići tokom postavljenog razdoblja pomoću strategija podučavanja, resursa i podrške neophodnih za ostvarenje tih ciljeva. IPP se priprema i realizuje kroz nivoe podrške prema odgojno-obrazovnim potrebama djeteta, te se prilikom izrade vrši metodička i sadržajna prilagodba.

(2) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom izrađuje se Individualno edukacijski program (IEP). IEP je pisani i razvojni dokument, odnosno mapa koja sadrži programe edukacije i odgojne podrške koji će pomoći učeniku u odgojno-obrazovnom procesu i ostvarivanju obrazovnih ciljeva. IEP je dokument koji se na osnovu procjene i opservacije znanja, vještina i sposobnosti djeteta izrađuje za određenog učenika i ima za cilj da zadovolji odgojno-obrazovne potrebe učenika, suština je u metodičkoj, ali ne i u sadržajnoj prilagodbi. IEP se može izraditi samo za neke nastavne predmete ili aktivnosti ili za sve nastavne predmete i aktivnosti.

(3) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama izrađuje se Individualno tranzicijski program (ITP). ITP je pisani i razvojni dokument, što znači da je promjenjiv i vremenski osjetljiv. Planiranjem tranzicije skupljaju se podaci od pojedinaca i iz različitih raspoloživih okruženja unutar škole i izvan razine škole, sa ciljem koherentnog planiranja učenikovog prijelaza iz jednog okruženja u drugo okruženje kao i prijelaz mladog lica u život odraslog čovjeka.

(4) Bliže odredbe izrade i realizacije IPP, IEP i ITP uređuju se pravilnikom kojeg donosi ministar, a koji se odnosi na sve redovne škole.

XI - PRAĆENJE, VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE UČENIKA

Član 85

(Ocjenjivanje znanja učenika)

(1) Ocjenjivanje učenika se vrši javno i kontinuirano.

(2) Učenici I razreda u redovnoj osnovnoj školi i centru se, na osnovu definiranih ishoda pojedinih predmeta, definiranih nastavnim planom i programom, opisno ocjenjuju.

(3) Od II razreda u redovnoj osnovnoj školi i centru, I razreda u paralelnoj školi i u srednjoj školi učenici se ocjenjuju brojčanim ocjenama: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

(4) Ministar donosi pravilnik o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika.

Član 86

(Ocjene iz vladanja)

(1) Vladanje učenika se ocjenjuje od početka četvrtog razreda u redovnoj osnovnoj školi i od pečetka četvrtog razreda u školama iz člana 22. tačka (1) alineja c).

(2) U paralelnoj školi i srednjoj školi ocjenjuje se vladanje učenika tokom cjelokupnog školovanja.

(3) Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlodobro, dobro, zadovoljava i loše.

(4) Ocjenu iz vladanja utvrđuje: odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika, direktor na prijedlog odjeljenskog vijeća i nastavničko vijeće na prijedlog direktora ili odjeljenskog vijeća.

(5) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, upisuje se i ocjena iz vladanja. Ocjena vladanje učenika je neovisna od ocjene općeg uspjeha učenika.

Član 87

(Zaključivanje ocjena)

(1) Prilikom zaključivanja ocjena iz nastavnih predmeta, pored numeričkih ocjena koje je učenik imao tokom godine, uzima se u obzir i nastavnikova pedagoška procjena napredovanja, rada i zalaganja učenika.

(2) Opći uspjeh učenika redovne i paralelne škole i rezultati postignuća učenika iz nastavnih predmeta utvrđuju se na kraju

svakog polugodišta i nakon popravnih ispita.

(3) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz svih nastavnih predmeta koji se ocjenjuju brojčano.

(4) Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopćava predmetni nastavnik, a u slučaju njegove spriječenosti nastavnik kojeg ovlasti direktor.

(5) Odjeljensko vijeće škole sredinom oba polugodišta i na kraju svakog polugodišta vrši analizu realizacije nastavnog plana i programa, s osvrtom na postignuća učenika i kontinuitet u ocjenjivanju. Nastavničko vijeće razmatra analizu i usvaja odgovarajuće zaključke.

(6) Učenik je ostvario pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko iz pojedinačnih predmeta nema ocjenu nedovoljan (1).

(7) Učenik je, nakon zaključivanja ocjena iz svih nastavnih predmeta, završio razred:

a) odličnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 4,50,

b) vrlodobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 3,50,

c) dobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,50 i

d) dovoljnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,00.

(8) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, pored ocjene odličan, vrlodobar, dobar i dovoljan, upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.

Član 88

(Prevođenje učenika u naredni razred i ponavljanje razreda)

(1) Učenik nije s uspjehom završio razred ako na kraju školske godine ima zaključnu ocjenu nedovoljan (1) ili je neocijenjen u skladu sa članom 91. ovog zakona.

(2) Učenici I razreda osnovne škole čija postignuća na osnovu opisnog ocjenjivanja na kraju nastavne godine nisu zadovoljavajuća,

odnosno učenici II i III razreda osnovne škole koji na kraju nastavne godine imaju jednu ili više ocjena nedovoljan (1) prevode se u naredni razred.

(3) Učenik iz stava (2) ovog člana koji po treći put stekne uvjet za prevođenje u naredni razred ponavlja razred koji je posljednji pohađao.

(4) Roditelji učenika iz stava (2) ovog člana mogu zahtijevati da njihovo dijete ponavlja razred bez obzira na sticanje uvjeta za prevođenje u naredni razred o čemu odluku donosi nastavničko vijeće škole.

(5) Učenik od IV do VIII razreda redovne osnovne škole i učenik razreda koji nije završni razred srednje škole, a koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit u augustovskom ispitnom roku.

(6) Učenik IX razreda redovne osnovne škole i završnog razreda srednje škole koji na kraju nastavne godine imaju jednu ocjenu nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit u junskom ispitnom roku, a dvije ocjene nedovoljan (1) upućuju se na popravni ispit u augustovskom ispitnom roku u skladu sa pravilnikom koji, na prijedlog Instituta, donosi Ministarstvo.

(7) Učenik od I do VI razreda paralelne osnovne škole koji na kraju nastavne godine ima jednu ocjenu nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit, a učenik koji ima dvije i više ocjena nedovoljan (1) upućuje se na ponavljanje razreda.

(8) Prije polaganja popravnog ispita škola je dužna organizirati instruktivnu nastavu za učenika.

(9) Učenik koji na popravnom ispitu ne postigne ocjenu najmanje dovoljan (2) ponavlja razred.

(10) Učenik od IV do IX razreda redovne osnovne škole i učenik srednje škole, koji na kraju nastavne godine ima više od dvije ocjene nedovoljan (1), ponavlja razred.

Član 89

(Ulaganje prigovora na zaključnu ocjenu)

(1) Roditelj učenika ima pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine, odnosno na kraju provedenog popravnog ispita.

(2) Prigovor se podnosi odjeljenskom vijeću, u roku od tri radna dana od dana zvanične podjele javnih isprava (uvjerenja ili svjedočanstva/diplome), odnosno od dana polaganja popravnog/predmetnog ili razrednog ispita. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika u vezi sa stavom (7) ovog člana.

(3) Odjeljensko vijeće obavezno je svaki prigovor razmotriti najkasnije dva dana od prijema prigovora i o istom sačiniti mišljenje.

(4) Odjeljensko vijeće obavezno je izvršiti analizu zaključenih ocjena predmetnog nastavnika i u slučaju nepravilnosti o tome sačiniti mišljenje.

(5) Odjeljensko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje iz st. (3) i (4) ovog člana nastavničkom vijeću na odlučivanje.

(6) Nastavničko vijeće obavezno je u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava (5) ovog člana donijeti odgovarajuću odluku.

(7) Ako nastavničko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika, obavezno je imenovati komisiju za provjeru znanja.

(8) Komisija iz stava (7) ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika u roku od dva dana od dana donošenja odluke.

(9) Način polaganja ispita pred komisijom iz stava (7) ovog člana i druga pitanja bitna za rad komisije uređuju se pravilima škole.

(10) Ocjena komisije je konačna.

(11) Ako nastavničko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, ista je konačna.

Član 90

(Individualiziranje nastavnih sadržaja)

(1) Učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u realizaciji nastavnih sadržaja iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj/Sport, bit će privremeno ili trajno izuzet iz tih aktivnosti.

(2) Na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, učenik ne učestvuje u realizaciji sadržaja iz stava (1) ovog člana.

(3) Ako se stav (1) ovog člana primjenjuje na nastavni predmet, učenik će iz tog predmeta dobiti ocjenu na osnovu drugih sadržaja predmeta iz kojih učenik nije izuzet.

(4) Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period do dvije sedmice donosi predmetni nastavnik, a preko tog perioda nastavničko vijeće, na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

(5) Ukoliko u toku školske godine dođe do promjene zdravstvenih okolnosti učenika, na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, pristupa se individualiziranom procesu nastave iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj/Sport.

Član 91

(Polaganje predmetnog i razrednog ispita)

(1) Učenik koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju, status perspektivnog sportiste i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu, tj. koji je izostao više od jedne četvrtine od fonda nastavnih sati predviđenih nastavnim planom i programom za određeni predmet ili je izostao više od jedne četvrtine ukupnog fonda sati za razred, te kao posljedicu toga nije mogao biti ocijenjen dovoljnim brojem ocjena u skladu sa zakonom, upućuje se na polaganje predmetnog odnosno razrednog ispita iz jednog ili više predmeta u toku školske godine, kako bi u redovnom roku završio odgovarajući razred škole.

(2) Ako učenik zbog bolesti ili drugog opravdanog razloga ne pristupi popravnom ili predmetnom, odnosno razrednom ispitu u propisanim rokovima, škola mu je dužna omogućiti polaganje ispita nakon prestanka razloga zbog kojeg nije pristupio ispitu.

(3) Nakon uspješno položenih ispita iz stava (2) ovog člana učenik može nastaviti obrazovanje u višem razredu.

(4) Nastavničko vijeće, u svakom konkretnom slučaju, cijeni opravdanost razloga nepohađanja nastave, donosi odluku o potrebi polaganja ispita i procjenjuje opravdanost razloga iz stava (2) ovog člana.

(5) Na odluku nastavničkog vijeća učenik, odnosno njegov roditelj ima pravo žalbe školskom odboru. Odluka školskog odbora je konačna i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(6) Bliži propis o polaganju razrednih i predmetnih ispita, na prijedlog Instituta, donosi Ministarstvo.

Član 92

(Učenici sa specijalnim statusom)

(1) Učenik može imati specijalni status.

(2) Specijalni status iz stava (1) ovog člana mogu ostvariti učenici koji su proglašeni perspektivnim i vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima ili nadarenim učenicima s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.

(3) Škola dodjeljuje specijalni status na osnovu odluke Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo o proglašenju učenika perspektivnim ili vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenikom, u skladu sa ostvarenim rezultatima.

(4) Specijalni status se potvrđuje odlukom nastavničkog vijeća škole, a na osnovu odluka koje donose ministarstva iz stava (3) ovog člana.

(5) Na osnovu odluke iz stava (4) ovog člana, škola će učenicima sa specijalnim statusom odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, u skladu s pravilima škole.

(6) Škola može učenicima sa specijalnim statusom dati mogućnost da završe odgovarajući razred putem praćenja nastave i ocjenjivanja, odnosno organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave u školi

i/ili online i polaganja predmetnih ispita ili razrednog ispita u toku školske godine.

XII - STIMULATIVNE I ODGOJNO-DISCIPLINSKE MJERE

Član 93

(Priznanja, pohvale i nagrade)

Ministar, na prijedlog Instituta, donosi pravilnik kojim se reguliraju uvjeti i načini dodjeljivanja priznanja, pohvala i nagrada učenicima koji postižu izuzetne rezultate u odgojno-obrazovnom radu, vannastavnim i drugim aktivnostima.

Član 94

(Izricanje odgojno-disciplinskih mjera za povrede učeničkih dužnosti)

(1) U toku školske godine učeniku od IV razreda osnovne škole se posebnim rješenjem izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže povrede učeničkih dužnosti kao što su:

a) neopravdano izostajanje sa nastave,

b) krađa,

c) konzumiranje, podsticanje na konzumiranje, odnosno pomaganje učeniku u upotrebi alkohola, duhanskih proizvoda ili svih vrsta narkotika, ostalih proizvoda za pušenje i proizvoda koji izazivaju nikotinsku ovisnost,

d) izazivanje, podstrekivanje ili učestvovanje u tuči,

e) posjedovanje oružja ili hladnog oruđa,

f) izazivanje nacionalne, etničke, spolne diskriminacije, rasne ili vjerske netrpeljivosti,

g) zloupotreba sredstava komunikacije i postavljanje neprimjerenih sadržaja na edukativnim platformama i drugim javnim platformama,

h) nemaran odnos prema radu, učenju i aktivnostima u školi,

i) neprimjeren odnos prema drugim učenicima, nastavnicima i drugim radnicima i školskoj imovini i

j) drugi slučajevi utvrđeni pravilima škole.

(2) Odgojno-disciplinske mjere radi povreda učeničkih dužnosti, neispunjavanja obaveza i neprimjerenog ponašanja za teže povrede iz stava (1) ovog člana i lakše povrede propisane pravilima škole su:

a) ukor razrednika, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "vrlodobar",

b) ukor odjeljenjskog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "dobar",

c) ukor direktora, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "zadovoljava",

d) ukor nastavničkog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "loše",

e) mjera "premještaj u drugo odjeljenje iste škole" ako postoji mogućnost,

f) mjera "premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona" i

g) mjera "isključenje iz srednje škole".

(3) Mjera premještanja u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona, može se izreći dva puta samo za učenike od petog do devetog razreda osnovne škole, isključivo nakon što su prethodno preduzete sve odgojno-obrazovne metode u korekciji ponašanja učenika.

(4) Najbliža osnovna škola iz stava (3) ovog člana, obavezna je primiti učenika kome je, nakon konačnog rješenja, izrečena odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu osnovnu školu. Škola iz koje je učenik premješten obavezna je dostaviti pedagoški karton učenika, kao i evidenciju iz člana 74. stav (4) tačka h) ovog zakona.

(5) Osnovna škola koja izriče odgojno-disciplinsku mjeru premještaj u drugu najbližu školu dužna je o tome obavijestiti i Centar za socijalni rad Kantona Sarajevo.

(6) Odgojno-disciplinske mjere izriču se postepeno, osim u slučajevima teže povrede učeničkih dužnosti iz stava (1) pod tač. b), c), d), e), f), g), j) ovog člana i drugim slučajevima koji su pravilima

škole izuzeti od obaveze postepenog izricanja odgojno-disciplinske mjere.

(7) Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, osim mjere premještaja u drugu osnovnu školu, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti ukoliko učenik svojim ponašanjem pokaže da je došlo do prestanka razloga za izricanje mjere.

(8) Odgojno obrazovne mjere izriču se uz primjenu dobrih praksi i zaštite dobrobiti učenika uz primjenu čl. 74. i 75. ovog zakona.

(9) Bliže odredbe o odgojno-disciplinskim mjerama donosi Ministarstvo.

Član 95

(Ulaganje žalbe na izrečene odgojno-disciplinske mjere)

(1) Odgojno-disciplinske mjere iz člana 94. stav (2) tač. d), e), f) i g) ovog zakona izriče nastavničko vijeće posebnim rješenjem.

(2) Na rješenje o izricanju odgojno-disciplinskih mjera iz stava (1) ovog člana, učenik, odnosno njegov roditelj može izjaviti žalbu školskom odboru škole u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

(3) U odlučivanju po žalbi iz stava (2) ovog člana, školski odbor može donijeti odluku kojom:

a) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neurednu ili neblagovremenu, i potvrđuje odluku nastavničkog vijeća,

b) odbija žalbu kao neosnovanu i potvrđuje odluku nastavničkog vijeća,

c) prihvata žalbu kao osnovanu i vraća istu na ponovni postupak nastavničkom vijeću i

d) prihvata žalbu i preinačuje odluku nastavničkog vijeća i primjenjuje drugu disciplinsku mjeru koju smatra primjerenom.

(4) Školski odbor je obavezan donijeti odluku u roku od osam dana od dana prijema žalbe iz stava (2) ovog člana.

(5) Odluka Školskog odbora je konačna i na istu nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(6) Po konačnosti odluke iz stava (5) ovog člana škola je obavezna obavijestiti Institut i dostaviti pedagoški karton učenika uz evidenciju iz člana 74. stav (4) tačka h) ovog zakona. Institut će pratiti nastavak obrazovanja učenika kojem je izrečena mjera "isključenje iz srednje škole".

(7) Učeniku kojem je izrečena disciplinska mjera "isključenje iz srednje škole", a koji svojim ponašanjem ne ugrožava lica ni imovinu škole, škola je obavezna omogućiti pohađanje nastave i nakon izricanja mjere sve dok odluka ne postane konačna.

(8) Učenik kojem je izrečena mjera "isključenje iz srednje škole" može nastaviti obrazovanje u drugoj srednjoj školi u kojem će za učenika uz pomoć Instituta biti izrađen individualni plan podrške i individualni plan brige u skladu sa propisom kojeg, uz saglasnost Vlade, donosi Ministarstvo.

XIII - RADNICI ŠKOLE

Član 96

(Ljekarski pregled)

(1) Svaki radnik škole, uključujući i radnika na određeno vrijeme, prije početka školske godine obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u zdravstvenoj ustanovi i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti u školu kod koje se nalazi njegov personalni dosije. Sadržaj sistematskog ljekarskog pregleda propisuje Ministarstvo uz pribavljanje mišljenja Ministarstva zdravstva Kantona, a u skladu sa odredbama kolektivnog ugovora.

(2) U školi se ne može dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom, odnosno radnom procesu licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da nije sposoban za rad, da je alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.

(3) Radnik škole iz stava (2) ovog člana za kojeg se utvrde okolnosti iz ovog člana, odmah će po utvrđivanju datih činjenica biti udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.

(4) U slučaju osnovane sumnje da je radniku psihofizičko zdravlje narušeno u tolikoj mjeri da isto bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost direktor će, nakon prethodno pribavljenog mišljenja sindikata, školskom odboru uputiti obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.

(5) Ako školski odbor utvrdi da je prijedlog direktora opravdan, donijet će odluku o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.

(6) Radniku koji odbije izvršiti odluku iz stava (5) ovog člana, otkazat će se ugovor o radu zbog nedoličnog ponašanja i kršenja obaveza iz radnog odnosa.

(7) Ako se utvrdi da radnik nije u mogućnosti uredno izvršavati obaveze u odgojno-obrazovnom radu zbog trajno narušenog psihofizičkog zdravlja, ponudit će mu se odgovarajući poslovi prema preostaloj radnoj sposobnosti, a u skladu sa standardima i normativima.

(8) Ako škola nema odgovarajuće poslove iz stava (7) ovog člana, radniku će se otkazati ugovor o radu zbog lično uvjetovanih razloga.

(9) Ako radnik odbije prihvatiti ponudu iz stava (7) ovog člana, otkazat će mu se ugovor o radu zbog lično uvjetovanih razloga.

Član 97

(Profil i stručna sprema)

(1) Profil i stručnu spremu nastavnika utvrđuje Ministarstvo posebnim aktom na prijedlog Instituta, uz saglasnost Vlade.

(2) Broj stručnih saradnika, saradnika i ostalih radnika, profil i stručna sprema, kao i poslovi koje obavljaju u školi utvrđuju se standardima i normativima.

Član 98

(Sedmične obaveze radnika)

(1) Četrdesetosatna radna sedmica radnika utvrđuje se godišnjim programom u skladu sa standardima i normativima i kolektivnim ugovorima.

(2) Radniku se, u skladu sa kolektivnim ugovorima, na početku školske godine izdaje rješenje o 40-satnoj radnoj sedmici.

(3) Nastavnik općeobrazovne i stručnoteorijske nastave u srednjoj školi, u okviru četrdesetsatne radne sedmice može ima najviše 25 časova neposrednog odgojno-obrazovnog rada u srednjoj školi, a nastavnik praktične nastave u okviru četrdesetosatne radne sedmice može imati najviše 28 časova neposredno odgojno-obrazovnog rada.

(4) Neposredni odgojno-obrazovni rad podrazumijeva časove redovne, dopunske, dodatne, fakultativne, pripremnu i instruktivne nastave, razredništvo-čas odjeljenske zajednice, vođenje sekcije ili drugih oblika vannastavnih aktivnosti, učeničkih organizacija, društvena, kulturna i sportska aktivnost. Norma časova redovne nastave po predmetima utvrđena je standardima i normativima.

(5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, direktor može iz opravdanih razloga utvrditi da nastavnik ima do 30 časova neposrednog odgojno-obrazovnog rada, u periodu ne dužem od jednog polugodišta u toku jedne školske godine.

(6) Raspored radnog vremena utvrđuje direktor u skladu zakonom, standardima i normativima i opštim aktima škole.

Član 99

(Zasnivanje radnog odnosa, zbrinjavanje radnika i prestanak radnog odnosa)

(1) Radnici škole definiraju radni angažman ugovorom o radu.

(2) Upražnjeno radno mjesto u školama kao javnim ustanovama prvo se popunjava preraspodjelom radnika s jedinstvene rang liste radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji su zaključili sa poslodavcem na osnovu javnog konkursa, koja se vodi u Ministarstvu.

(3) Ukoliko u školi kao javnoj ustanovi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti lice sa spiska radnika za čijim je radom potpuno ili djelomično prestala potreba iz stava (2) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.

(4) Pravo na evidentiranje u spisak radnika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba iz stava (2) ovog člana imaju radnici, koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, kao i radnici koji su imenovani na neku od javnih funkcija, u organima i ustanovama Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, organima i ustanovama kantona, Grada Sarajeva i općine i radniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, čija prava i obaveze iz radnog odnosa na njegov zahtjev miruju, te ukoliko se prethodno radno mjesto popuni, a najduže četiri godine od dana izbora, odnosno imenovanja.

(5) Ministar, uz konsultacije sa sindikatom, donosi pravilnik o zbrinjavanju radnika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba, a program zbrinjavanja viška radnika u školama, u skladu sa kolektivnim ugovorom i na prijedlog Ministarstva, donosi Vlada.

(6) Ukoliko se popunjavanje upražnjenog radnog mjesta u skladu sa stavom (2) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto oglašava se putem javnog konkursa nakon prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva za raspisivanje javnog konkursa.

(7) Radnik koji je upisan u evidenciju iz stava (4) ovog člana briše se iz evidencije ako zasnuje radni odnos ili odbije zasnovati radni odnos u skladu s odredbom stava (3) ovog člana najkasnije istekom otkaznog roka.

(8) Javni konkurs iz stava (6) ovog člana provodi se u skladu sa pravilnikom za prijem radnika koji, uz konsultacije sa sindikatom i uz saglasnost Vlade, donosi ministar.

(9) Izuzetno, radni odnos može se zasnovati ugovorom o radu na određeno ili na neodređeno vrijeme i bez javnog konkursa u skladu sa kolektivnim ugovorom.

(10) Kada to zahtjevaju potrebe, o čemu odlučuje Ministarstvo, direktor će radniku, na prijedlog Ministarstva i uz saglasnost radnika, omogućiti rad na poslovima vezanim uz spomenute potrebe u ili izvan škole.

(11) Za vrijeme rada na poslovima iz stava (10) ovog člana, koji ne može trajati duže od godinu dana, škola može zasnovati radni odnos ugovorom na određeno vrijeme sa licem koje će mijenjati radnika iz stava (10) ovog člana na njegovim redovnim poslovima.

(12) U slučajevima iz stava (10) ovog člana Ministarstvo, direktor škole i radnik potpisuju sporazum kojim se uređuju međusobne obaveze.

Član 100

(Pripravnici i stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa)

(1) Nastavnik, saradnik i stručni saradnik koji nije položio stručni ispit ima status pripravnika.

(2) Stručnom ispitu ne može pristupiti lice koje nije završilo nastavnički fakultet, a nema položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta.

(3) Program osposobljavanja za samostalni odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno za polaganje stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije, reguliraju se pravilnikom o polaganju stručnog ispita koji, na prijedlog Instituta, donosi ministar.

(4) Licu bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22) i kriterijima iz Zakona o volontiranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 110/12) i kolektivnim ugovorom i pravilnikom iz stava (3) ovog člana i uz saglasnost Ministarstva, škola može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalni odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa.

Član 101

(Lica koja nemaju završen nastavnički fakultet)

(1) U skladu propisom iz člana 97. ovog zakona izuzetno, u nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama u školi se mogu angažirati i lica sa radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi, a koja nemaju završen nastavnički fakultet.

(2) Lice iz stava (1) ovog člana koje ima položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezno je položiti ispit za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.

(3) Lice iz stava (1) ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško-psihološka i didaktičko-metodička grupa predmeta obavezna su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalni odgojno-obrazovni rad.

(4) Licima iz st. (2) i (3) ovog člana škola je dužna odmah po zaključivanju ugovora o radu izdati rješenje o pripravničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, sa rokom polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a licima iz stava (3) i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.

(5) Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava (3) ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih lica.

(6) Lice iz stava (3) ovog člana odmah nakon što položi pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uslov da je obavilo pripravnički staž u propisanom trajanju, stiče pravo polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita.

(7) Rok za polaganje ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita za lice iz stava (3) ovog člana je šest mjeseci od dana položenog posljednjeg ispita pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke grupe predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravničkog staža, u protivnom mu prestaje radni odnos u toj školi.

Član 102

(Obaveza verifikacije nastave)

(1) Izuzetno u nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama, na određeno vrijeme mogu biti zaposleni nastavnici koji nemaju propisane kvalifikacije, propisan profil i stručnu spremu u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima je uređena ova oblast.

(2) Nastavu koju izvode nastavnici iz stava (1) ovog člana na kraju prvog polugodišta i nastavne godine verificira nastavnik koji ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima je uređena ova oblast.

(3) Angažman lica iz stava (1) ovog člana uređuje se u skladu sa posebnim programom kojeg donosi Vlada.

Član 103

(Stručno usavršavanje radnika)

(1) Nastavnik je samostalan u izvođenju nastave, izboru oblika i metoda rada, u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom i drugim pozitivno pravnim propisima.

(2) Nastavnik ima obavezu pripremiti se za organizaciju i obavljanje neposrednog odgojno-obrazovnog rada, za čas, odnosno nastavnu jedinicu, kao i druge oblike odgojno-obrazovnog rada.

(3) Radnici škole imaju pravo i obavezu da se kontinuirano stručno usavršavaju kroz programe koje je, na prijedlog Instituta, odobrilo Ministarstvo.

(4) Direktor, pomoćnik direktora i nastavnik obavezni su svake druge školske godine realizirati ugledni čas.

Član 104

(Ocjenjivanje radnika)

(1) Rad radnika se sistematično i kontinuirano prati i ocjenjuje.

(2) Ministar, uz konsultacije sa sindikatom, na prijedlog Instituta, donosi pravilnik o ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja radnika.

Član 105

(Odgovornost radnika škole i nosilaca funkcija u tijelima škole)

(1) Nosioci funkcija u organima škole i radnici škole imaju naglašenu društvenu odgovornost.

(2) Pravilnikom o radu i kolektivnim ugovorima preciznije se regulira postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti radnika i postupka o suspenziji radnika.

(3) U slučaju kada je protiv lica iz stava (1) ovog člana potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/03, 37/03 -Ispravka, 21/04 - Ispravka, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23) može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više, škola je obavezna donijeti odluku o suspenziji tih lica iz nastavnog procesa do okončanja krivičnog postupka.

(4) Licima iz stava (3) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (3) ovog člana škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa i u pismenoj formi obavijestiti Ministarstvo.

(5) Ministarstvo vodi registar lica iz st. (3) i (4) ovog člana.

(6) Škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu rukovodnog osoblja ili radniku koji je predao dokumenta ili izjave tokom postupka izbora, imenovanja ili zasnivanja radnog odnosa, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni.

XIV - ORGANI UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I STRUČNI ORGANI

Član 106

(Školski odbor)

(1) Školski odbor je organ upravljanja u školi.

(2) Školski odbor osnovne škole kao javne ustanove broji četiri člana i to: jedan predstavnik Ministarstva - predsjednik, jedan predstavnik općine na čijem području se nalazi škola kojeg predlaže općinski organ, jedan predstavnik roditelja učenika škole i jedan predstavnik radnika škole.

(3) Školski odbor srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove sa područja Grada Sarajeva broji četiri člana i to: jedan predstavnik Ministarstvo-predsjednik, jedan predstavnik Grada Sarajeva kojeg predlaže gradski organ, jedan predstavnik roditelja učenika škole i jedan predstavnik radnika škole.

(4) Školski odbor srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove izvan područja Grada Sarajeva broji četiri člana i to: jedan predstavnik Ministarstva predsjednik, jedan predstavnik općine na čijem području se nalazi škola kojeg predlaže općinski organ, jedan predstavnik roditelja učenika škole i jedan predstavnik radnika škole.

(5) Zamjenika predsjednika školskog odbora bira školski odbor.

(6) Izuzetno iz st. (2), (3) i (4) ovog člana školski odbor škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji četiri člana i to: jedan predstavnik osnivača - predsjednik, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik roditelja učenika škole i jedan predstavnik radnika škole.

(7) Broj članova školskog odbora škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju škole, a u njegovom sastavu je obavezan predstavnik Ministarstva.

(8) Članove školskog odbora škole kao javne ustanove, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada, a članove školskog odbora škole kao ustanove imenuje i razrješava osnivač.

(9) U proceduri koja prethodi postupku imenovanja članova školskog odbora, kandidati za članove školskog odbora iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su u pisanom obliku obezbijediti većinsku podršku vijeća roditelja škole (u daljem tekstu: vijeće roditelja), odnosno većinsku podršku radnika.

(10) Ministar donosi pravilnik u vezi sa izborom, razrješenjem, nadležnostima i radom školskih odbora.

(11) Javni konkurs za imenovanje članova školskog odbora oglašava se najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata, a objavljuje se na

zvaničnoj internet stranici Vlade, Ministarstva i škole u kojoj se vrši izbor predsjednika i/ili članova školskog odbora. Škola je obavezna tekst konkursa istovremeno objaviti i na vidnom mjestu u školi, kako bi sa sadržajem teksta konkursa bili upoznati svi zainteresirani kandidati.

(12) Članovi školskog odbora imenuju se na mandatni period od četiri godine, sa mogućnošću jednog reizbora u istom školskom odboru bez obzira na strukturu, a mandat članova teče od dana konstituiranja školskog odbora.

(13) Način rada školskog odbora regulira se poslovnikom o radu.

(14) Konstituirajuću sjednicu školskog odbora saziva predsjednik starog saziva školskog odbora ili njegov zamjenik, u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke Vlade o imenovanju školskog odbora. U nemogućnosti da predsjednik ili zamjenik starog saziva školskog odbora sazove konstituirajuću sjednicu, istu saziva Ministarstvo.

(15) Sjednicama školskog odbora predsjedava predsjednik školskog odbora, a u slučaju da je predsjednik spriječen da zakaže i vodi sjednicu, sjednicu će zakazati zamjenik predsjednika.

(16) Obavljanje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.

(17) U slučaju da strukture iz ovog člana ne dostave u roku od 15 dana prijedloge vršilaca dužnosti članova školskog odbora Vlada će na prijedlog Ministarstva imenovati privremeno tijelo koje će upravljati školom u ime školskog odbora, s ciljem sprečavanja blokade rada školskog odbora. Imenovano tijelo ima mandat da obavlja povjerenu dužnost dok se ne imenuje školski odbor u skladu sa zakonom.

Član 107

(Standardi i kriteriji za nominiranje/imenovanje predsjednika i članova školskih odbora)

(1) Predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo, odnosno predstavnik Grada Sarajeva ili općine:

a) mora imati najmanje VII stepen stručne spreme ili prvi ciklus studija po bolonjskom procesu,

b) ne može biti radnik te škole,

c) ne može biti roditelj učenika koji pohađa tu školu i

d) ne može biti direktor škole registrirane u Kantonu.

(2) Vlada, na prijedlog Ministarstva, donosi odluku o standardima i kriterijima za nominiranje/imenovanje predsjednika i članova školskih odbora kao javnih ustanova na području Kantona.

(3) Za predsjednika i člana školskog odbora ne može biti imenovano lice koje ima smetnje za imenovanje u skladu sa zakonima kojima se regulišu pitanja sukoba interesa na svim nivoima vlasti, kao ni lica:

a) izabrana u organe predstavničke, zakonodavne, izvršne i sudske vlasti,

b) izabrana u organe i tijela političkih partija,

c) radnik Ministarstva,

d) radnik Instituta i

e) radnik općine na području Kantona i radnik Grada Sarajeva.

(4) Predsjednik i članovi školskog odbora koji budu imenovani na funkcije i radna mjesta iz stava (3) ovog člana obavezni su podnijeti ostavke na pozicije koje obavljaju u školskom odboru.

(5) Školski odbor treba da odražava etnički sastav učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje, u najvećoj mogućoj mjeri prema popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini iz 1991. godine i u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 16/03 i 102/09).

(6) U školskom odboru ne može se dozvoliti angažman licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice osuđivano za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od najmanje jedne godine.

(7) O licima iz stava (6) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz

stava (6) ovog člana škola je obavezna obavijestiti osnivača odnosno Ministarstvo radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.

Član 108

(Nadležnosti školskog odbora)

(1) Nadležnosti školskog odbora u donošenju akata škole su:

a) donošenje pravila škole,

b) donošenje godišnjeg programa rada škole za tekuću godinu i izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada za prethodnu godinu,

c) donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna,

d) donošenje općeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, i drugih općih akata u skladu sa pozitivno pravnim propisima i

e) donošenje programa rada i izvještaja o radu koji podnosi osnivaču.

(2) Školski odbor je nadležan za rješavanje o:

a) izboru, imenovanju i razrješenju direktora i pomoćnika direktora/voditelj dijela nastavnog procesa kao i zaključivanju ugovora o radu i prestanku rada direktora škole u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar,

b) imenovanju komisija u skladu sa pozitivno-pravnim propisima,

c) korištenju sredstava preko iznosa određenog pozitivno pravnim propisima,

d) žalbi učenika, odnosno roditelja učenika na rješenje o izricanju odgojno-disciplinske mjere iz člana 94., stav (2), tač. d), e), f) i g) ovog zakona,

e) utvrđivanju prijedloga plana upisa učenika u prvi razred,

f) verificiranju konačne liste upisanih učenika u prvi razred,

g) žalbama i prigovorima kandidata po javnom konkursu za prijem radnika i

h) žalbama i prigovorima koji se odnose na rad direktora škole.

(3) Školski odbor je nadležan za odlučivanje u drugom stepenu na odluke direktora škole na koje je dopuštena žalba ili prigovor.

(4) Školski odbor, osim nadležnosti propisanih u st. (1), (2) i (3) ovog člana, obavlja i sljedeće:

a) razmatra prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koje se upute školskom odboru i preduzima odgovarajuće mjere,

b) rješava sva pitanja odnosa s osnivačem,

c) u prvom stepenu razmatra i odlučuje o pitanjima radnopravnog statusa direktora škole,

d) prati, ocjenjuje i kontrolira rad direktora škole,

e) u vanrednim situacijama kada je direktor privremeno spriječen da obavlja poslove iz nadležnosti direktora, uz saglasnost Ministarstva, ovlašćuje nastavnika ili stručnog saradnika koji ispunjava uslove za direktora koji će, pored svojih poslova, obavljati i poslove i radne zadatke direktora, sve dok traje ta spriječenost,

f) donosi plan kadrovskih potreba u osnovnoj školi i srednjoj školi za petogodišnji period,

g) utvrđuje konačnu listu radnika koji su djelomično ili potpuno ostali bez radnih zadataka,

h) na osnovu saglasnosti Ministarstva, na prijedlog direktora, donosi odluku o raspisivanju konkursa za prijem radnika,

i) na prijedlog direktora donosi odluku o raspisivanju konkursa/oglasa za prijem pripravnika i

j) vrši i druge poslove u skladu sa pozitivno pravnim propisima i pravilima škole.

(5) Odluke školskog odbora su valjane ako za njih glasa većina od ukupnog broja članova.

(6) Predsjednik i članovi školskog odbora odgovorni su za zakonitost rada školskog odbora.

(7) Ministarstvo može poništiti, staviti van snage, odnosno obustaviti od izvršenja odluku školskog odbora, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i pravilima škole, i o tome obavijestiti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, direktora i školski odbor.

(8) Direktor škole je obavezan odmah obavijestiti Ministarstvo o odluci školskog odbora za koju smatra da je suprotna zakonu, odnosno koja može nanijeti materijalnu štetu školi.

Član 109

(Direktor škole)

(1) Direktor je organ rukovođenja u školi.

(2) Direktora škole kao javne ustanove bira i imenuje školski odbor, na osnovu objavljenog javnog konkursa, uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

(3) Ukoliko Vlada u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatrat će se da je data saglasnost za predloženog kandidata.

(4) Direktora škole kao javne ustanove čiji osnivač nije Kanton bira i imenuje školski odbor, na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost osnivača.

(5) Na osnovu prijedloga Instituta, ministar donosi pravilnik u vezi sa licenciranjem, izborom, razrješenjem, suspenzijom, nadležnostima, radom, pravima i obavezama direktora škole kao javne ustanove.

(6) Direktor škole kao javne ustanove se imenuje na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora, uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi.

(7) Za direktora škole kao javne ustanove može biti imenovano lice koje, osim općih ispunjava i sljedeće uvjete:

a) da u pogledu stručne spreme ispunjava uvjete za radna mjesta u školi u kojoj konkuriše, a kako slijedi: nastavnik, pedagog, pedagog-psiholog, psiholog, a u centru i stručni saradnik koji je u neposrednom radu sa učenicima;

b) da ima najmanje osam godina radnog staža a od toga ukupno najmanje pet godina radnog staža na poslovima radnih mjesta iz tačke a) ovog stava ili na rukovodnim poslovima u školi (poslovi direktora ili pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa),

c) da ima najmanje visoku stručnu spremu ili najmanje završen I ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa sa 240 ECTS bodova,

d) da ima najmanje stručno zvanje mentora,

e) da posjeduje licencu/certifikat za obavljanje poslova direktora koju izdaje Institut,

f) i druge posebne uvjete propisane pravilnikom iz stava (5) ovog člana.

(8) Za direktora škole ne može ponovo biti izabrano lice koje je u istoj školi birano četiri puta na poziciju direktora ili pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa.

(9) Za direktora i pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa ne može biti imenovano lice koje ima smetnje za imenovanje i obavljanje funkcije u skladu sa Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 70/08) i Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 12/03, 34/03 i 65/13) kao ni lice koje ima smetnje za imenovanje i obavljanje funkcije u skladu sa Zakonom o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 35/22, 44/22-Ispravka i 52/22-Ispravka).

(10) Za direktora i pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa ne može biti imenovano lice protiv kojeg je potvrđena optužnica ili izrečena pravosnažna presuda ili mjera za jedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.

(11) Za direktora i pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa ne može biti imenovano lice za koje se utvrdi da je alkoholičar, ovisnik o narkoticima, ili da boluje od duševne bolesti.

(12) Direktora škole kao ustanove imenuje i razrješava školski odbor na osnovu pravila ustanove, bez ograničenja u pogledu broja mandata i trajanja mandata.

(13) U proceduri koja prethodi postupku izbora i imenovanja direktora osnovne škole kao javne ustanove, članovi školskog odbora

iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su podržati obrazložen prijedlog Vijeća roditelja, odnosno radnika koji se dobija neposrednim i tajnim izjašnjavanjem svih zainteresovanih članova Vijeća roditelja, odnosno radnika u skladu sa pravilnikom iz stava (5) ovog člana.

(14) Školski odbor obavezan je razriješiti dužnosti direktora i prije isteka mandata zbog dokazanog kršenja zakona ili profesionalne nekompetentnosti ili u slučaju nastupanja okolnosti iz st. (8), (9) i (10) ovog člana.

(15) Uslov iz stava (7) tačka e) ovog člana primjenjivat će se po donošenju propisa iz stava (5) ovog člana.

Član 110

(Radno-pravni status direktora)

(1) Radniku škole registrirane u Kantonu koji se imenuje za direktora škole sa područja Kantona, prava i obaveze iz radnog odnosa, koji podrazumijevaju prethodno radno mjesto, miruju najduže do kraja drugog uzastopnog mandata. Postupak mirovanja prava i obaveza se pokreće na lični zahtjev koji se podnosi školskom odboru u roku od trideset dana od dana imenovanja, odnosno od stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ako je za sticanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem, radniku iz stava (1) ovog člana, nakon povratka na rad, period mirovanja ugovora o radu ubraja se u neprekinuto trajanje radnog odnosa.

(3) Pravo na mirovanje prava i obaveza iz stava (1) odnosi se i na direktore u prvom ili drugom mandatu u trenutku donošenja ovog zakona.

(4) Do donošenja pravilnika iz člana 109. stav (5) ovog zakona na pitanja u vezi sa licenciranjem, izborom, razrješenjem, nadležnostima, radom, pravima i obavezama direktora škole kao javne ustanove primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona, podzakonskih akata i odgovarajućih kolektivnih ugovora, kojima se uređuju navedena pitanja koja nisu utvrđena ovim zakonom.

(5) U slučaju prestanka mandata direktora razrješenjem prije isteka mandata zbog nesavjesnog ili nestručnog obavljanja poslova direktora, razriješeni direktor gubi pravo na mirovanje prava i obaveza iz stava (1) ovog člana, kao i pravo na zbrinjavanje u skladu sa članom 99. stav (4) ovog zakona.

Član 111

(Poslovi direktora)

(1) Direktor škole je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.

(2) Direktor je obavezan ovlastiti lice za obavljanje poslova direktora u slučaju njegovog odsustva, a ako direktor nije u mogućnosti ovlastiti lice školski odbor donosi odluku o ovlašćenju.

(3) Direktor škole, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom, obavlja i sljedeće poslove:

a) priprema nacrt godišnjeg programa nakon čijeg donošenja je odgovoran za njegovo provođenje,

b) predlaže finansijski plan škole i podnosi finansijski izvještaj školskom odboru,

c) zaključuje ugovor o radu, odnosno donosi rješenje o prestanku ugovora o radu radnicima, i druga rješenja koja se tiču radno-pravnog statusa radnika.

d) utvrđuje raspored nastavnika i drugih radnika škole na određene poslove, u skladu sa općim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u školi,

e) utvrđuje podjelu časova među nastavnicima u skladu sa nastavnim planom i programom,

f) utvrđuje raspored radnog vremena nastavnika i stručnih saradnika u skladu sa članom 98. ovog zakona,

g) utvrđuje raspored časova,

h) obavlja poslove u vezi sa izradom godišnjeg programa i izvještaja o radu iz čl. 34. i 35. ovog zakona,

i) rješava po žalbama i prigovorima na rad nastavnika, stručnih saradnika i drugih radnika škole,

j) utvrđuje prijedlog liste radnika koji su djelomično ili potpuno ostali bez radnih zadataka,

k) predlaže školskom odboru odluku o raspisivanju konkursa za prijem radnika,

l) predlaže školskom odboru odluku o raspisivanju konkursa za prijem pripravnika,

m) izvršava odluke školskog odbora i nastavničkog vijeća i

n) vrši i druge poslove utvrđene pozitivno pravnim propisima i pravilima škole.

Član 112

(Vršilac dužnosti direktora)

(1) Vršilac dužnosti direktora imenuje se u slučajevima propisanim zakonom.

(2) Ukoliko direktor nije imenovan, odnosno ukoliko je razriješen prije isteka mandata, školski odbor će iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole odmah imenovati vršioca dužnosti direktora na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i u roku od 30 dana od dana imenovanja vršioca dužnosti raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora.

(3) Ako školski odbor ne imenuje vršioca dužnosti direktora, Ministarstvo će posebnim aktom ovlastiti nastavnika ili stručnog saradnika škole, da obavlja poslove iz nadležnosti direktora.

(4) Vršiocu dužnosti pripadaju sva prava i obaveze direktora škole.

(5) Vršiocu dužnosti direktora miruju prava i obaveze u školi na period u kojem obavlja poslove vršioca dužnosti direktora i bez podnošenja zahtjeva za mirovanje prava.

Član 113

(Pomoćnik direktora/voditelj dijela nastavnog procesa)

(1) Škola, u skladu sa standardima i normativima ima pravo na pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa.

(2) Pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa u skladu sa pravilima škole imenuje školski odbor, na prijedlog direktora

škole, nakon provedene procedure koja prvo podrazumijeva interno oglašavanje u školi, a ukoliko se ne izvrši izbor iz reda nastavnika i stručnih saradnika u školi, škola objavljuje javni konkurs.

(3) Pomoćnik direktora/voditelj dijela nastavnog procesa raspoređuje se na to mjesto na period trajanja mandata direktora škole, uz obavezu potvrđivanja raspoređivanja ili provođenja procedure iz stava (2) ovog člana za svaki naredni mandat istog ili drugog direktora.

(4) Na pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa analogno se primjenjuju odredbe člana 109. stav (7) ovog zakona.

(5) Mandat pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa traje do isteka mandata direktora s mogućnošću ponovnog izbora uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi.

(6) Školski odbor razriješit će pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa na zahtjev direktora u roku od 15 dana od dana podnošenja inicijative za razrješenje.

(7) Radniku škole registrirane u Kantonu koji se imenuje za pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa škole kao javne ustanove, prava i obaveze iz radnog odnosa, koji podrazumijevaju prethodno radno mjesto, miruju najduže do prestanka mandata pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa. Postupak mirovanja prava i obaveza se pokreće na lični zahtjev koji se podnosi školskom odboru u roku od 30 dana od dana imenovanja, odnosno od donošenja ovog zakona.

(8) Pravo na mirovanje prava i obaveza iz stava (7) ovog člana odnosi se i na pomoćnike direktora/voditelje dijela nastavnog procesa zatečenim na tom radnom mjestu u trenutku donošenja ovog zakona.

(9) Za pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa ne može ponovo biti imenovano lice koje je u istoj školi imenovano četiri puta na poziciju direktora ili pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa.

Član 114

(Stručni organi)

(1) U školi postoje sljedeći stručni organi:

a) nastavničko vijeće,

b) odjeljenjska vijeća i

c) stručni aktivi škole.

(2) Stručni organi svoje odluke donose većinom glasova ukupnog broja članova tog organa.

(3) Način rada stručnih organa škole regulira se poslovnikom o radu tih stručnih organa.

Član 115

(Nastavničko vijeće)

(1) Članovi nastavničkog vijeća su: direktor, pomoćnik direktora/voditelj dijela nastavnog procesa, nastavnici i stručni saradnici škole.

(2) Nastavničkim vijećem predsjedava direktor, a u njegovom odsustvu pomoćnik direktora/voditelj dijela nastavnog procesa, pedagog škole ili član nastavničkog vijeća kojeg ovlasti direktor škole.

(3) Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:

a) utvrđuje prijedlog godišnjeg programa rada i izvještaj o radu,

b) donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada,

c) prati ostvarivanje i realizaciju nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj školskom odboru,

d) razmatra realizaciju nastavnog plana i programa s posebnim osvrtom na postignuća učenika kao i na kontinuitet ocjenjivanja učenika,

e) usvaja IEP, IPP i ITP, i druge posebne programe u skladu sa zakonom,

f) na prijedlog odjeljenskog vijeća utvrđuje potrebu uvođenja posebnog oblika nastave (dopunska, instruktivna, konsultativna, dodatna i sl.),

g) razmatra zahtjeve za prelazak učenika iz jedne srednje škole u drugu shodno čl. 69., 70. i 71. ovog zakona,

h) odlučuje o žalbama i prigovorima na zaključne ocjene,

i) odlučuje o zahtjevima učenika,

j) utvrđuje obim i raspored instruktivno-konsultativne nastave za vanredne učenike,

k) utvrđuje prijedlog programa stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija i razmatra realizaciju istih,

l) vrši raspored učenika u odjeljenja,

m) na prijedlog direktora donosi odluku o izboru razrednika i predsjednika stručnih aktiva,

n) analizira uspjeh učenika i rad odjeljenskih vijeća,

o) analizira rad nastavnika i stručnih saradnika,

p) imenuje komisije za polaganje ispita,

r) razmatra izvještaj o polaganju ispita,

s) razmatra izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru,

t) odobrava učeniku škole završavanje dva razreda u toku jedne školske godine,

u) stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika,

v) razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke,

z) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,

aa) procjenjuje opravdanost razloga nepohađanja nastave,

bb) donosi odluku o dodjeli specijalnog statusa učenika,

cc) utvrđuje prijedlog posebnih programa za nadarene učenike i učenike povratnike iz inostranstva i

dd) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima škole.

Član 116

(Odjeljensko vijeće)

(1) Članovi odjeljenjskog vijeća su razrednik, nastavnici koji realiziraju nastavu u tom odjeljenju i asistent u nastavi u tom odjeljenju i koordinator praktične nastave za učenike tog odjeljenja.

(2) Sjednicu odjeljenskog vijeća zakazuje razrednik, a o terminu održavanja sjednice obavještava direktora i pedagoga škole. Sjednicom predsjedava razrednik.

(3) U slučaju spriječenosti razrednika da zakaže sjednicu ili kada razrednik ne zakaže sjednicu na zahtjev direktora, sjednicu zakazuje i istom predsjedava direktor škole ili član nastavničkog vijeća kojeg odredi direktor.

(4) Sjednici odjeljenskog vijeća može prisustvovati direktor, pomoćnik direktora ili voditelj dijela nastavnog procesa, stručni saradnici, članovi školskog tima za inkluziju, članovi mobilnog stručnog tima.

(5) Odjeljensko vijeće obavlja slijedeće poslove:

a) analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju,

b) prati razvoj učenika i na osnovu toga predlaže izbor programa primjerenih sposobnostima učenika,

c) odlučuje o programima za nadarene učenike, za učenike sa teškoćama i o oblicima nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini ili za pojedine grupe učenika ili učenika pojedinačno,

d) usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu,

e) utvrđuje zaključne ocjene i opći uspjeh učenika u učenju i vladanju, dodjeljuje i predlaže dodjeljivanje priznanja, pohvala i nagrada, izriče i drugim organima predlaže odgojno-disciplinske mjere prema učenicima i

f) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima škole.

Član 117

(Stručni aktiv škole)

(1) Članovi stručnog aktiva škole su nastavnici određenih nastavnih predmeta ili dva i više srodnih predmeta, odnosno nastavnici

određenih nastavnih oblasti.

(2) Stručnim aktivom koordinira predsjednik stručnog aktiva.

(3) U slučaju spriječenosti predsjednika da zakaže sjednicu ili to ne učini na zahtjev direktora sjednicu zakazuje i njom predsjedava direktor škole ili član stručnog aktiva kojeg odredi direktor.

(4) Stručni aktiv obavlja slijedeće poslove:

a) prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređenje,

b) usaglašava kriterije ocjenjivanja,

c) predlaže izmjene nastavnog plana i programa u skladu s tehnološkim razvojem i dostignućima u toj oblasti,

d) predlaže direktoru podjelu predmeta i časova na nastavnike,

e) učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika i

f) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole.

XV - PRAVA I OBAVEZE RODITELJA

Član 118

(Prava i obaveze roditelja)

(1) Prava i obaveze koje proističu iz uloge roditelja ostvaruju se u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

(2) Pravo i obaveza roditelja je redovno i blagovremeno informiranje, konsultiranje i praćenje odgojno-obrazovnih postignuća i dobrobiti učenika kroz saradnju sa školom.

(3) Roditelji imaju pravo birati predstavnike i biti birani u školskim organima i tijelima u skladu sa zakonom.

(4) Roditelj je dužan upisati dijete u školu u skladu sa čl. 63., 65., 66. i 67. ovog zakona, te se brinuti o njegovom redovnom pohađanju svih oblika odgojno-obrazovnog rada u koje je učenik uključen.

(5) Roditelj je obavezan učestvovati u stvaranju poticajnog ambijenta za odgoj i obrazovanje djeteta.

(6) Roditelj učenika dužan je brinuti se da učenik redovno izvršava obaveze iz odgojno-obrazovnog procesa, poštuje pravila škole, te u primjerenom roku obavještava o razlogu izostanka učenika s nastave.

(7) Ako roditelj zanemaruje svoje obaveze škola je dužna roditelju uputiti pisani poziv za razgovor s razrednikom i stručnim saradnicima.

(8) Ako roditelj učestalo zanemaruje obaveze iz ovog člana, škola je dužna o tome obavijestiti Ministarstvo i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.

(9) Roditelji učenika srednje škole čije je prebivalište ili boravište izvan Kantona imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugo lice da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima, odnosno informacijama.

Član 119

(Vijeće roditelja)

(1) Vijeće roditelja je tijelo koje se bira za tekuću školsku godinu, a čine ga po jedan predstavnik roditelja učenika iz svakog odjeljenja koji se bira na prvom roditeljskom sastanku, a najkasnije do kraja septembra tekuće školske godine.

(2) Prvu sjednicu Vijeća roditelja saziva direktor najkasnije do kraja prve sedmice oktobra tekuće školske godine.

(3) Vijeće roditelja u školi radi i djeluje na osnovu poslovnika o radu vijeća roditelja.

(4) Vijeće roditelja svoje aktivnosti može koordinirati i međusobno sarađivati između škola na nivou općina ili kao vijeće roditelja na nivou Kantona.

(5) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

a) promoviranjem interesa zajednice u kojoj se škola nalazi i interesa škole u toj zajednici,

b) prezentiranje stavova roditelja učenika školskom odboru ili bilo kojoj drugoj zainteresiranoj strani,

c) podržavanjem aktivnog učešća roditelja i zajednice u radu škole,

d) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju odgojno-obrazovni rad u školi,

e) razvijanjem komunikacije i odnosa između učenika, nastavnika, roditelja i zajednice,

f) predlaganjem mjera za unapređenje odgojno-obrazovnog rada,

g) predlaganjem mjera za unapređenje saradnje roditelja sa školom,

h) pružanjem pomoći i podrške u poboljšanju uvjeta rada škole,

i) saopštavanjem svojih stavova organima škole i

j) druge aktivnosti koje su od općeg interesa za rad škole.

XVI - SINDIKAT ŠKOLE

Član 120

(Organiziranje sindikata u školi)

(1) U školi se može organizirati sindikat.

(2) Škola se obavezuje da neće svojim djelovanjem i aktivnostima ni na koji način onemogućavati sindikalni rad, sindikalno organiziranje i pravo radnika da se učlane u sindikat dok se sindikat obavezuje da svojim aktivnostima ni na koji način neće onemogućavati funkcionisanje rada škole.

(3) Škola je dužna omogućiti prostor i opremu za rad i djelovanje sindikatu u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilima i drugim pozitivno pravnim propisima za ovu oblast.

(4) Odnosi između sindikata škole i poslodavca, direktora škole, reguliraju se kolektivnim ugovorom i pravilima škole.

XVII - DOM UČENIKA

Član 121

(Djelatnost i organizacija doma učenika)

(1) Dom učenika je ustanova u kojoj se obezbjeđuje obrazovanje i odgoj, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

(2) Dom učenika može se organizirati kao posebna ustanova ili kao jedinica u sastavu srednje škole.

(3) Na dom učenika analogno se primjenjuju sve odredbe ovog zakona kojima se reguliraju: status srednje škole što podrazumijeva osnivanje, rad i prestanak rada, godišnji program rada i izvještaj, nadzor nad radom, prijem učenika, prava i obaveze učenika, nastavnika i stručnih saradnika, organi upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja, opći akti, vođenje dokumentacije i evidencije i drugo.

Član 122

(Pedagoški standardi i normativi za dom učenika)

(1) Za osnivanje domova učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete u skladu sa pedagoškim standardima i normativima za dom učenika.

(2) Pedagoške standarde i normative iz stava (1) ovog člana donosi Vlada.

Član 123

(Rad doma učenika)

(1) Poslovi, ciljevi, zadaci, sadržaj, vrsta i obim odgojno-obrazovnih aktivnosti u domu učenika utvrđuju se programom obrazovno-odgojnog rada.

(2) Jedinstveni program odgojno-obrazovnog rada za sve domove učenika donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

(3) Bliži propis o radu doma učenika, odnosno uvjete za prijem učenika, finansiranje smještaja i prehrane u učeničkim domovima donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

Član 124

(Pravila doma)

(1) Dom učenika ima pravila doma učenika, koja donosi školski/upravni odbor.

(2) Pravila doma učenika iz stava (1) ovog člana, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

a) stručno usavršavanje odgajatelja i stručnih saradnika doma učenika,

b) saradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama,

c) način upisa i prijema u dom učenika,

d) zdravstvenu zaštitu učenika u domu i

e) druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu.

Član 125

(Stručni organi)

(1) Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće koje čine svi odgajatelji i stručni saradnici doma učenika.

(2) Dom učenika može imati i druge stručne organe koje formira u zavisnosti od svojih potreba, u skladu s pravilima doma.

(3) Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika utvrđuju se pravilima doma učenika.

Član 126

(Odgajatelji i direktor)

(1) Odgajatelj u domu učenika može biti lice koje ispunjava uvjete za nastavnika, pedagoga ili psihologa u srednjoj školi, sa završenim VII stepenom stručne spreme, odnosno najmanje I ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa.

(2) Za direktora doma učenika može biti imenovano lice koje pored općih uvjeta ispunjava uvjete za direktora škole.

XVIII - FINANSIRANJE ŠKOLE I IMOVINA ŠKOLE

Član 127

(Obaveze finansiranja)

(1) Vlada, na prijedlog Ministarstva, donosi odluku o kriterijima za finansiranje škola na osnovu kojih se iz Budžeta Kantona finansira rad škola kao javnih ustanova.

(2) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za finansiranje, odnosno sufinansiranje škole i to za:

a) plaće i naknade plaća radnika s doprinosima na plaće,

b) ostala materijalna prava radnika iz kolektivnog ugovora,

c) stručno usavršavanje i obuka radnika,

d) realizaciju školskog razvojnog plana,

e) odgoj i obrazovanje učenika sa invaliditetom/teškoćama, što između ostalog uključuje realizaciju razumnog prilagođavanja, pristupačnost, stručnu podršku i opremu i pomagala za nesmetano učenje,

f) školska takmičenja,

g) realizaciju eksperimentalnih programa,

h) vanjsko vrednovanje i provođenje eksterne mature,

i) nabavku nastavnih sredstava i učila,

j) nabavku opreme, nastavnih sredstava i učila definisanih standardima i normativima,

k) nabavku mašina i alata u skladu sa tehnološkim napretkom i nastavnim planom i programom,

l) kapitalne projekte izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje,

m) tekuće i investiciono održavanje objekata i opreme škole,

n) aktivnosti značajne za rad škole,

o) program rada s nadarenim učenicima i učenicima koji se školu za deficitarna zanimanja uključujući i stipendiranje učenika,

p) obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

r) opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje i posebne računarske programe i sadržaje,

s) opremanje školskih biblioteka udžbenicima, obaveznom lektirom, stručnom literaturom i drugim bibliotečkim alatima,

t) troškove osiguranja škola od odgovornosti prema trećim licima,

u) prijevoz učenika koji nije redovni linijski prijevoz i

v) druge troškove povezane sa realizacijom odgojno-obrazovnih djelatnosti u smislu kurikuluma u užem i kurikuluma u širem smislu

iz člana 27. ovog zakona.

(3) Skupština, na prijedlog Vlade, u Budžetu Kantona Sarajevo će obezbijediti minimalno 3,5% od ukupnih ostvarenih prihoda Budžeta Kantona Sarajevo prethodne godine bez: primitaka, namjenskih prihoda, vlastitih prihoda, transfera i donacija budžetskihkorisnika. Navedena sredstva će se planirati za nabavku opreme, rekonstrukciju i investiciono održavanje, materijal i sitan inventar te tekuće održavanje škola kao javnih ustanova.

(4) Kontrolu finansijskog poslovanja škole obavljaju Ministarstvo, nadležna inspekcija i drugi organi u skladu sa propisima.

Član 128

(Sticanje prihoda)

(1) Pored sredstava koja osigurava osnivač iz člana 127. ovog zakona škola može obavljati djelatnost i sticati prihode pod uslovom da ne ugrozi osnovnu registriranu djelatnost i to iz:

a) tekućih transfera drugih nivoa vlasti i međunarodnih organizacija,

b) donacijom pravnih i fizičkih lica i

c) vlastitih prihoda škole koje uredbom utvrdi Vlada.

(2) Prihodi iz stava (1) ovog člana uplaćuju se u skladu sa pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH i prihodi su škole koja je prihod ostvarila.

Član 129

(Troškovi obrazovanja)

(1) Redovno obrazovanje učenika u školi, kao javnoj ustanovi, je besplatno dok je plaćanje školarine u privatnim školama regulirano odlukom osnivača i internim aktima škole kao ustanove.

(2) Učenici strani državljani, koji nemaju prebivalište na teritoriji Kantona, obavezni su sufinansirati troškove obrazovanja u školi kao javnoj ustanovi u skladu sa odlukom Vlade Kantona.

(3) U troškovima školovanja učenika po programima drugih država i međunarodnim programima u javnim ustanovama koje realiziraju

međunarodne programe participiraju njihovi roditelji u visini definiranoj pravilnikom koji donosi Školski odbor uz saglasnost Ministarstva.

Član 130

(Imovina)

(1) Škola stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

(2) Nepokretnosti i druga imovina škole obezbijeđena od osnivača za osnivanje i rad škole imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.

(3) Imovina stečena obavljanjem registrirane djelatnosti škole, kao i imovina stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način svojina je škole koja je tu imovinu stekla.

(4) Imovina iz stava (3) ovog člana može se sticati samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja osnovne djelatnosti i ne može biti korištena u cilju promjene statusa škole ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili škole.

(5) Imovina iz st. (2) i (3) ovog člana ne može se otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a može se koristiti samo u cilju obavljanja registrirane djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

(6) Imovina škole amortizira se u skladu sa zakonom.

(7) Imovinu i imovinske interese škole kao javne ustanove zastupa i štiti Pravobranilaštvo Kantona, u skladu sa zakonom.

XIX - NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA, STRUČNI NADZOR I INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 131

(Nadzor)

(1) Nadzor u smislu ovog zakona podrazumijeva: nadzor nad zakonitošću rada škola, stručni nadzor i inspekcijski nadzor.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata škole iz stava (1) ovog člana vrši Ministarstvo neposredno ili putem Instituta, te preduzima

mjere za koje je ovlašteno zakonom.

(3) Stručni nadzor iz stava (1) ovog člana vrši Institut.

(4) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana nad provođenjem ovog zakona, podzakonskih i općih akata iz oblasti odgoja i obrazovanja i s tim u vezi preduzimanje odgovarajućih mjera vrše inspektori u skladu sa zakonom.

(5) Direktor škole je obavezan da u svim segmentima omogući nesmetano obavljanje nadzora od strane Ministarstva, Instituta i organa inspekcije.

(6) Na rješenje prosvjetnog inspektora ili direktora Instituta može se izjaviti žalba Ministarstvu. Rješenje Ministarstva je konačno i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(7) Bliži propis o nadzoru nad zakonitošću rada škole i stručnom nadzoru donosi Ministarstvo, na prijedlog Instituta.

(8) Akti, koje u obavljanju inspekcijskog nadzora donosi inspektor, dostavljaju se licima i organima definiranim u zakonu.

XX - POTREBE I INTERESI KANTONA, DJELOKRUG JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I GRADA U OBLASTI ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 132

(Djelokrug Grada Sarajeva i jedinica lokalne samouprave)

(1) Gradsko/Općinsko vijeće samostalno i s drugim općinskim vijećima, pravnim i fizičkim licima iskazuje interes za osnivanje ili za prestanak rada škole.

(2) Nadležni organ grada/općine:

a) radi na poboljšanju prostornih i materijalnih uvjeta škola na svom području,

b) vodi evidenciju djece dorasle za upis u školu i spiskove te djece dostavlja školama na svom području,

c) predlaže Ministarstvu školsko područje osnovne škole na svom području,

d) u koordinaciji sa Ministarstvom i školama uspostavlja saradnju škola sa školama u drugim gradovima i inozemstvu,

e) osigurava i pomaže realiziranje javnih, kulturnih i sportskih manifestacija u školama i

f) učestvuje u uspostavljanju i realiziranju saradnje škola sa nevladinim i drugim organizacijama,

g) u saradnji sa školom može organizirati društveno-korisno učenje u skladu sa zakonom.

(3) Predstavnika školskog odbora u osnovnoj školi na području Općine bira nadležni općinski organ.

(4) Predstavnika Školskog odbora u srednjoj školi na području Grada Sarajeva bira nadležni organ Grada Sarajeva, a predstavnika u srednjoj školi izvan područja Grada Sarajeva bira nadležni općinski organ.

(5) Odluke iz samoupravnog djelokruga općina iz ovog zakona donose općinska vijeća.

XXI - KAZNENE ODREDBE

Član 133

(Novčane kazne)

(1) Prije izricanja novčane kazne inspektor je dužan dati vremenski rok u kojem će se ispraviti uočene nepravilnosti. Ukoliko se u predviđenom roku ne isprave uočene nepravilnosti iz neopravdanih razloga primijenit će se novčane kazne kako slijedi.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 90.000 KM do 100.000 KM kaznit će se domaće ili strano pravno lice koje počne sa radom ili izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu prije upisa u Registar škola koje vodi Ministarstvo (čl. 13. i 21. ovog zakona).

(3) Novčanom kaznom od 2.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ili dom učenika ako:

a) realizira nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (član 28. ovog zakona),

b) se u školi upotrebljavaju udžbenici koja nije odobrio nadležni organ (član 30. ovog zakona),

c) ne realizuje godišnji fond nastavnih časova (član 44. ovog zakona),

d) ne upiše učenika koji je doselio na njeno školsko područje ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (čl. 62. i 69. ovog zakona),

e) ne upiše školske obveznike sa svog školskog područja (član 65. ovog zakona),

f) izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima u propisanom roku (član 65. ovog zakona),

g) obavi ispite suprotno bližim propisima (čl. 88. i 91. ovog zakona),

h) ne postupa u skladu sa standardima i normativima,

i) ne postupa u skladu s pravilnicima koje donosi ministar,

j) organi škole ne obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, već iz nadležnosti drugog organa u skladu s ovim zakonom,

k) nastavu realizira nastavni kadar koji nema profil i stručnu spremu u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast, osim izuzetno u nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama, a u skladu sa članom 102. ovog zakona.

l) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naložena rješenjem inspektora.

(4) Za prekršaje iz stava (3) ovog člana zakona kaznit će se i odgovorna osoba u školi ili domu učenika novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM.

(5) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ili dom učenika ako:

a) omogući političko djelovanje u školi (čl. 4. i 107. ovog zakona),

b) ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju i uredno i blagovremeno ne upisuje sve propisane podatke (čl. 21. i 48. ovog

zakona),

c) ne usvoji godišnji program i izvještaje i ne dostavi ih nadležnim organima do zakonom utvrđenog roka (čl. 34. i 35. ovog zakona),

d) ne vrši ocjenjivanje u skladu sa čl. 85., 86. i 87. ovog zakona,

e) uputi učenika da ponovi razred, a da o prigovoru roditelja učenika nije odlučilo nastavničko vijeće (član 89. ovog zakona),

f) ne organizira ljekarski pregled radnika (član 96. ovog zakona),

g) ne izvrši ocjenjivanje radnika i ne izda rješenja o napredovanju i sticanju stručnih zvanja radnika (član 104. ovog zakona) i

h) onemogući nesmetano i potpuno obavljanje nadzora (član 131. ovog zakona).

(6) Za prekršaje iz stava (5) ovog člana kaznit će se direktor odnosno predsjednik i članovi Školskog odbora u školi ili domu učenika novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM.

(7) Za prekršaje iz st. (2), (3), (4) i (5) ovog člana, za koje se utvrdi lična odgovornost, novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se radnik škole.

(8) Novčanom kaznom od 500 KM do 700 KM kaznit će se za prekršaj roditelj djeteta ako ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu (čl. 63., 65., 66. i 67. ovog zakona).

(9) Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu, kazne se ponavljaju.

(10) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj predsjednik i članovi Školskog odbora za nezakonit rad Školskog odbora (član 108. ovog zakona).

(11) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj sekretar škole za kojeg se utvrdi da nije u pisanoj formi upozorio na nezakonito postupanje direktora i školski odbor.

XXII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 134

(Obaveza Vlade u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Vlada će, na prijedlog Ministarstva, u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa odredbama ovog zakona.

(2) Akti čije odredbe nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, a koji su iz nadležnosti Vlade, ostaju na snazi.

(3) Vlada će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise iz svoje nadležnosti o pitanjima koja nisu uređena podzakonskim aktima iz nadležnosti Vlade u skladu sa ovim zakonom.

Član 135

(Obaveze Ministarstva u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Ministarstvo će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa odredbama ovog zakona.

(2) Akti čije odredbe nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, a koje donosi Ministarstvo ostaju na snazi.

(3) Ministarstvo će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o pitanjima koja nisu uređena podzakonskim aktima.

(4) Do donošenja novih nastavnih planova i programa koristit će se postojeći nastavni planovi i programi.

(5) Do donošenja propisa iz člana 97. ovog zakona kojim se utvrđuje profil i stručna sprema nastavnika, nastavu u Kantonu mogu izvoditi lica:

a) sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta ili

b) sa završenim II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta ili,

c) sa završenim VII, VI i V stepenom (majstori) sa pet godina radnog iskustva u struci i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta za praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada.

(6) Propis iz člana 97. ovog zakona može propisati i nižu stručnu spremu od one koja je definisana u stavu (5) tač. a) i b) ovog člana.

(7) Do donošenja propisa iz člana 97. ovog zakona primjenjuju se važeći profili i stručna sprema definisani nastavnim planom i programom za nastavne predmete, odnosno definisani važećim standardima i normativima.

(8) Prilikom donošenja propisa koji tretiraju poslove iz djelatnosti sindikata Ministarstvo će provoditi konsultacije sa njihovim ovlaštenim predstavnicima u skladu sa zakonom.

(9) S ciljem efikasnijeg upravljanja budžetskim sredstvima i javnim prihodima, Ministarstvo u ime osnivača može za sve ili više škola provoditi javne nabavke.

(10) Član 63. stav (7) ovog zakona se neće primjenjivati dok Ministarstvo na prijedlog Instituta ne donese propis iz člana 95. stav (8) ovog zakona.

Član 136

(Obaveza škola u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

Škole su u roku od šest mjeseci od dana donošenja ovog zakona svoju organizaciju, djelatnost i pravila obavezne uskladiti sa odredbama ovog zakona.

Član 137

(Radnici zatečeni na radu u školi)

(1) Radnici zatečeni na radu u školi u radnom-pravnom statusu na neodređeno vrijeme, koji ne posjeduju profil i stručnu spremu utvrđenu propisom iz člana 97. ovog Zakona ili pedagoškim standardima i normativima predviđenu za ta radna mjesta, a danom stupanja na snagu ovog Zakona imaju više od 20 godina radnog staža u školi, ostaju na svojim poslovima i radnim zadacima bez obaveze doškolovavanja.

(2) Lica zatečena na poziciji direktora škole, nakon okončanja tekućeg mandata, mogu biti imenovana za direktora škole u istoj školi još jedanput ako na poziciji direktora škole nisu bili duže od četiri godine.

(3) Uslov iz člana 109. stav (7) tačka e) ovog zakona primjenjivat će se po isteku od dvije godine od dana donošenja pravilnika iz člana 109. stav (5) ovog zakona.

(4) U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati i lica koja su završila I ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa do kraja 2020/21. akademske godine i obavezna su doškolovati se u roku od pet godina od donošenja propisa kojim se utvrđuje profil i stručna sprema nastavnika ukoliko propis iz člana 97. predviđa drugačiju stručnu spremu.

(5) U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati i lica koja su stekla VI stepen stručne spreme po predbolonjskom sistemu studiranja. Ova lica obavezna su doškolovati se u roku od pet godina od donošenja propisa kojim se utvrđuje profil i stručna sprema nastavnika ukoliko propis iz člana 97. predviđa drugačiju stručnu spremu.

Član 138

(Vanredni učenici)

Učenici koji su na dan donošenja ovog zakona zatečeni u statusu vanrednog učenika mogu nastaviti obrazovanje u tom statusu do okončanja obaveznog obrazovanja.

Član 139

(Kontinuitet mandata direktora i školskih odbora)

(1) Donošenjem ovog zakona utvrđuje se postojanje kontinuiteta u mandatima školskih odbora i direktora škola te se pravo na dva uzastopna mandata u jednoj školi odnosi na već imenovane članove školskih odbora i direktore.

(2) Članovi školskog odbora koji ne ispunjavaju standarde i kriterije za nominiranje/imenovanje iz člana 107. ovog zakona bit će razriješeni.

Član 140

(Prestanak važenja ranijeg propisa)

Danom početka primjene ovog zakona na području Kantona prestaje da važi Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17, 33/17, 30/19, 34/20 i 33/21) i Zakon o srednjem obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17, 30/19 i 33/21).

Član 141

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivat će se od prvog dana školske 2024/2025. godine.